

Beindult az egységes közszállítási rendszer

Városi buszok közlekednek a peremtelepülésekre

Fotó: Nagy Tibor

Január elsejétől bővítették a közszállítási szolgáltatásokat, beindult az egységes közszállítási rendszer. Menetrend szerinti városi buszjáratok közlekednek ezután a Marosvásárhely melletti peremtelepülésekre: Maroskeresztúr, Koronka, Jedd, Maros-szentgyörgy és Marosszentkirály községekre.

Mezey Sarolta

Marosvásárhely önkormányzata egy új, integrált helyi és elővárosi közszállítási rendszerrel bővíti szolgáltatásait, amely rendszeres buszjáratokat biztosít a város és a környező települések között. Az új működési keretet a városi tanács 2025. december 30-án, rendkívüli ülésén hagyta jóvá.

(Folytatás a 4. oldalon)

Népújság falinaptár – kapható az újságárusoknál!

Havas járdák Marosvásárhelyen

Az elmúlt napokban sok panasz érkezett a járdák rossz állapota miatt, a közösségi média felületein többen képekkel mutatták meg, hogy a város számos pontján járhatatlanok az utak. Utánajártunk, hogy ki a felelős ezekért.

2.

Nagylélegzetű beruházás adományokból

Cégek és magánszemélyek támogatásából újszülötteket ellátó intenzív terápiás kórházi részleget épít a Maros Megyei Sürgősségi Kórház szomszédságában a Cristi Vasiliu Egyesület.

5.

Marosvásárhelyi kézművesek is részt vettek a projektben

Ünnepélyes keretek között avatták fel decemberben a budapesti Nemzeti Színház új nagyszínpadi díszfüggönyét, amely száznégy kézi hímző odaadó munkájának az eredményeként született meg.

6.

AKTUÁLIS

Elnöki adóhanta

Benedek István

Talán a szilveszteri kabaré és pezsgő késői utóhatásának tudható be, hogy az államfő a tettere készek koalíciójának ülése után bejelentette, hogy nem örül az adóemeléseknek, és inkább azt szeretne volna, ha csökkennek az adók, de mint hangsúlyozta, ez a kormány hatáskörébe tartozó kérdés. Az érthető, hogy az elnök igyekszik a népszerűségi indexét ápolni, és ezért próbál olyanokat mondani, amik tetszenek az adófizetőknek, csak a tágabb kontextust nézve ez a nyilatkozat finoman fogalmazva baleség volt, a nem kicsi fajtából. A helyi adóemelések hideg zuhanya nálunk még odébb fogja megdermeszteni az adófizetőket, de az ország egyes városaiban az emberek már az új év első napjaiban igyekeztek leróni tartozásaikat az állam felé. És, egyébként érthetően, annyira felháborodtak az új adókon, hogy egyesek már adóbojkottot szorgalmaznak. Ebben a légkörben az elnöknek inkább oldania kellene a feszültséget, semmint gerjeszteni. Mert ebből a válsághelyzetből jól nem lehet kijönni, nem az a kérdés, hogy a dolog fájni fog-e a zsebünknek, hanem az, hogy mennyire. Ilyen elszólásokkal jobban, mint amennyivel megúszhatnánk. Lehet a tűzre olajat önteni, csak akarat kérdése, de kéne ész azt is felmérni, hogy adott esetben egy adóbojkottal azt érnénk el, hogy az államnak újabb hiteletet kellene felvennie, amit megint csak a mi pénzünkéből kéne valamikor törleszteni. Vagy ha sikerül addig gerjeszteni a feszültséget, hogy

(Folytatás a 3. oldalon)

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

JANUÁR

8

CSÜTÖRTÖK

Ma GYÖNGYVÉR, holnap MARCELL napja

Az év 8. napja, hátravan 357 nap

8:05

23:05

16:53

11:04

A nappal hossza: 8 óra 48 perc

Enyhe havazás

Hőmérséklet: max.: -1 °C min.: -12 °C

naptár

Isten éltesse!

GYÖNGYVÉR: magyar eredetű név, amelynek jelentése „gyöngytestvér”, Arany János névalkotása. MARCELL: latin eredetű név, jelentése: Mars istennek szentelt.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2026. január 5.

1 €	5,0905 lej
1 \$	4,3557 lej
100 Ft	1,3247 lej
1 g arany	621,3365 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Megkezdődött a karácsonyfák begyűjtése

A megyeszékhelyen megkezdődött a fenyőfák begyűjtése, ezeket a köztisztasági szolgáltató ütemterv szerint szállítja el a többi zöldhulladékkal együtt. Mivel az előrejelzések szerint a következő napokban alacsony hőmérséklet, fagy és esetleges havazás várható, a városvezetés arra kéri a lakosságot, hogy a karácsonyfákat kizárólag a lakónegyedekben kijelölt gyűjtőpontokon helyezték el – olvasható a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal közösségi oldalán.

Helyi termelők vására

Január 16-án, jövő pénteken tartják meg az idei első Local Farmers Market nevű helyi termelői vásárt a marosvásárhelyi Petry Látványműhely és Múzeum udvarán, a Rákóczi lépcső alatti kisutcában. A vásárlók 8 és 18 óra között válogathatnak a gazdag kínálatból, egyebek mellett friss zöldségekből, gyümölcsökből, házi készítésű finomságokból és kézművestermékekből.

Téli tárlat a Bernády Házban

A marosvásárhelyi Marx József Fotóklub és a Bernády Ház szervezésében január 8-án, csütörtökön (ma) 18 órakor Téli tárlat címmel nyílik fotókiállítás a Bernády Házban. Kiállítók: Barabási Attila Csaba, Bálint Zsigmond, Borbély Zoltán, Both Gyula, Czire Alpár, Fülöp Jenő, Gál Emese, Gheorghiu Petru, Györi Levente, Incze István, Laura Avram, Nagy Botond, Pataki Hajnal, Plájás István, Pop Csaba, Simon Erika, Sükösd Sándor, Tamás András, Timár Zsolt, Tordai Ede, Traian Moldovan, Vajda György. Az alkotásokat Nagy Miklós Kund művészeti író méltatja.

Lélek utca 8. – gyermekkoncert az Ariel színházban

A marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínházban január 9-én, pénteken 18 órakor a Lélek utca 8. című nagytermi gyermekkoncertre várják a közönséget. A dalokat Cseke Péter és Király István szerezte, a műsort Cseke Péter állította össze. Fellépők: Bonczidai Dezső, Cseke Péter, Dull János, Gáll Ágnes, Halmágyi Éva, Király István, Nagy Tímea, Szabó Dániel és Szőlősi-Pénzes Szilárd. Online jegyek: <https://bilete.visitmures.com/1981lelekutca8>. Telefonos helyfoglalás naponta a 9–13 óra között hívható 0770-996-416-os számon.

Rendkívüli újévi hangverseny

Január 9-én, pénteken és 10-én, szombaton 19 órától a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia rendkívüli újévi hangversenyt tart a marosvásárhelyi Kultúrpalota Nagytermében. A filharmónia szimfonikus zenekarát Pablo Boggiano argentinai karmester vezényli. Műsoron: id. Johann Strauss, ifj. Johann Strauss, Josef Strauss és Eduard Strauss híres keringői, polkái, indulói.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Havas járdák Marosvásárhelyen

Ki a felelős?

Az elmúlt napokban sok panasz érkezett a járdák rossz állapota miatt, a közösségi média felületein többen képekkel mutatták meg, hogy a város számos pontján járhatatlanok az utak. Utána-jártunk, hogy ki a felelős ezekért.

Szeredai Vivien

Florian Moldovan, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Közterület-fenntartó Igazgatóságának igazgatója elmondta, hogy a Sylevy Cleaning köztisztasági szolgáltató felel a közterületek tisztaságáért, amibe beletartoznak a téli időszakra jellemző munkálatok, így például a járdák és utcák tisztán tartása is. Hangsúlyozta azonban, hogy a szolgáltató csak azokért a járdarészekért felel, ahol nincsenek lakóházak. A szabály

szerint ugyanis a magánházak, tömbházak vagy üzletek előtti járdarészek megtisztítása az ingatlan tulajdonosának, adminisztrátorának vagy bérlőjének a dolga, nem pedig az önkormányzaté. Az említetteknek ugyanakkor nem csupán az ingatlan előtt lévő járdát kötelességük tisztán tartani, hanem a hozzá tartozó tetőt, csatornákat, teraszokat, illetve parkolóhelyeket is.

A takarítás elmulasztása jelentős pénzbeli bírsággal járhat. A marosvásárhelyi Helyi Rendőrség tájékoztatása szerint a terepen dolgozó rendőrök első körben felszólítják azokat, akik nem takarították el a havat a házuk előtt, ezt követően írásos felszólítást adnak ki, ha pedig a lakók ezek után sem tisztítják meg a járdát, akkor a rendőrség pénzbírságot szab ki. A

helyi tanács 302/2021-es határozata alapján a bírság magánszemélyek esetében 500–1000 lej, jogi személyeknél 1000–2000 lej.

Florian Moldovan kiemelte ugyanakkor, hogy mivel az év eleji havazást az elmúlt napokban eső követte, a hét további részében pedig jelentős lehűlésre lehet számítani, fel kell készülni arra, hogy az utak eljegesednek, és rendkívül csúszóssá válnak. Hangsúlyozta, hogy az illetékes szervek megteszik a szükséges lépéseket, és az időjárási körülményeknek megfelelően fogják tisztítani a várost. Először a főutakat, majd a meredekebb utcákat és járdarészeket, illetve a hidakat takarítják le. Emellett, a város közel 60 pontján – elsősorban lejtős útszakaszok mentén – helyeztek el homokkal és sóval töltött ládákat.

A hóeltakarítást végző szolgáltató továbbra is 24 órás diszpécserszolgálatot teljesít. Az illetékeseket a következő telefonszámon lehet elérni: 0723-100-021.

Fotó: Nagy Tibor

Megnyílt az uszoda

Január 8-ától, csütörtöktől (mától) újra látogatható a Mircea Birău mérnök nevét viselő marosvásárhelyi fedett uszoda. Két óra úszásért 25 lej kell fizetni, a 3–14 éves gyermekek, nyugdíjasok, háborús veteránok számára 19 lejbe kerül a belépő.

Az uszoda Facebook-oldalán közzétett program szerint a nagyközönség

keddtől péntekig 6 és 22 óra között, szombaton 8 és 20 óra között látogathatja a létesítményt (utolsó belépés 20.30, illetve 18.30 órakor, a medencék területét 21.30, illetve 19.30 óráig kell elhagyni).

Szaunázni keddtől péntekig 8–9.30, 10–11.30, 18–19.30, 20–21.30 óra között, szombaton 10 órától 11.30-ig, 16

órától 17.30-ig, 18 órától 19.30-ig lehet.

Hétfőn 6 órától 14 óráig takarítják az uszodát. Aznap 14 órától 22 óráig, keddtől szombatig pedig 9 órától 18 óráig sporttevékenységek – edzés, úszásoktatás, fogyatékkal élők terápiás foglalkozása, vízi torna, babaúszás – zajlanak a létesítményben. (nszi)

RENDEZVÉNY

Te rongyos élet! – újévi operettgála a Nemzeti Színházban

A Budapesti Operettszínház január 10-én, szombaton 16 és 20 órától Te rongyos élet! című előadásával vendégszerepel Marosvásárhelyen, a Nemzeti Színház Nagytermében. Rendező: Bori Tamás, közreműködik a Budapesti Operettszínház nyolcfős kamarazenekara és balettkara.

Jacob szobája – bemutató a Stúdió Színházban

Január 11-én, vasárnap 19 órától a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem negyedéves színészosztálya bemutatja Virginia Wolf Jacob szobája című művét a Köteles Sámuel utcai Stúdió Színházban, Rusznyák Gábor rendezésében. Szereplők: Balázs Hunor, Csiki Roland Ádám, Kiss Eszter, Kovács Norbert, Pintér Janka, Póra Jácinta, Soós Máté Bátor, Szilágyi Orsolya, Tímár Csenge Mária. Díszlet, jelmez: Hodor

Eszter, Miklós Izabella (látványtervezés, II. év), dramaturgiai asszisztens: Silló Dóra (teatrológia, II. év), zenei vezető: dr. Strausz Imre-István.

A doni áldozatokra emlékeznek

A Don-kanyari offenzíva 83. évfordulója alkalmából az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület megemlékezést tart január 11-én, vasárnap 18 órakor a marosvásárhelyi római katolikus temetőben, a Don-kanyari áldozatok emlékművénél.

Filmes este a Spectrum Színházban

Az új évben is folytatódnak a filmes esték a marosvásárhelyi Spectrum Színházban. Január 13-án, kedden este 7 órától Enyedi Ildikó Az én XX. századom című, 1988-ban készült filmje látható. Az egyszerre könnyed és filozofikus, trendekbe nem illeszkedő alkotás Cannes-ban elnyerte a legjobb első filmnek járó Arany Kamera díjat. Egy jegy 15 lejbe kerül. Jegyek a színház pénztárában hétköznapokon 9 és 13 óra között kaphatók, online jegyfoglalás a Visit Maros honlapján.

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:

Vajda György

LAPSZERKESZTŐ:

Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Szeredai Vivien. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Szabó Ivett.

TÖRDELÉS: Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn.

APRÓHIRDETÉS: Petres Emília. Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujsag.ro E-mail: nepujsag@e-nepujsag.ro

Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

642357800069

ISSN 1220-3475 (print);

ISSN 1584-3238 (online)

Önkéntesek, rabok is segítettek a hóeltakarításban

Önkéntesek, rabok is segítettek a hóeltakarításban egyes erdélyi városokban az utóbbi napok heves havazásai után. Fehér megyében hétfőn este még mintegy tízezer háztartásban szünetelt az áramszolgáltatás.

A dél-erdélyi megye prefektusi hivatalának közlése szerint az energiaellátás főként az Erdélyi-szigethegységben található településeken, tanyákon akadozik. Hétfőn délután 36 csapat dolgozott a károk elhárításán – írta az Agerpres hírügynökség.

Az energiaszolgáltató vállalat arra is felhívta a figyelmet, hogy a kárelhárítás során csapataiknak olyan veszélyekkel is szembe kell nézniük, mint a derékig érő hó vagy a medvék jelenléte. A vezetőket sokszor a hóból kell előkeresni, a kidőlt fáktól megszabadítani, hogy megtalálják a meghibásodás okát – írták.

A Fehér megyei Zalatna város önkormányzata hétfőn a helyi lakosok, vállalkozások segítségét kérte a közterületeken lévő hó eltakarításához. Felhívást intéztek az alkalmas járművekkel rendelkező cégekhez, lakosokhoz, hogy vegyenek részt a hóeltakarítási akcióban, és cserébe gázolajat kapnak.

A hegyvidéki város vezetése a helyieket a település idős, beteg vagy kiszolgáltatott lakói iránti szolidaritásra hívta fel a nagy hó és hideg közepette. Ők a városháza szociális osztályán igényelhetnek segítséget a bevásárláshoz, gyógyszer-beszerzéshez.

A dél-erdélyi megye másik városában, Nagyenyeden a börtönbüntetésüket töltő rabokat vezényelték ki hétfőn a közterekre, hogy segítsenek a hótalanításban. Balázsfalván a polgármesteri hivatal alkalmazottai takarították a havat a közterületekről.

Önkéntesek segítettek a hó eltakarításában az elmúlt napokban Besztercén is, hogy járhatóvá tegyék az utat a kórházak, mentőszolgálat előtt a heves havazások után. A Beszterce-Naszód megyei rendőrség hétfőn 12 700 lejre bírágolta a város önkormányzatát, mivel nem tartotta karban megfelelően az utakat az elmúlt három napban.

Erdélyben a meteorológiai előrejelzések szerint a következő napokban is sok csapadék várható. A Fogarasi-havasokban lavinaveszélyre figyelmeztetnek. *(MTI)*

Az Ukrajnát támogató országok kidolgozták a biztonsági garanciák katonai tervét

Az Ukrajnát támogató országok kidolgozták a biztonsági garanciák katonai válaszlépéseinek tervét egy eseteleges újabb támadás megállítására – közölte a román államfő kedden, miután részt vett az úgynevezett tetre kész országok koalíciójának párizsi csúcsertekezletén.

Nicușor Dan a román médiának kifejtette: a vezérkari főnökök, nemzetbiztonsági tanácsadók részvételével kidolgozott, nem nyilvános dokumentum tételesen lebontja a részt vevő országok felelősségét az Ukrajnának nyújtandó biztonsági garanciák tekintében.

Az elnök kiemelte, fontos, hogy a párizsi tanácskozáson részt vettek Donald Trump amerikai elnök küldöttei is, valamint az, hogy az Egyesült Államok koordináló szerepet vállal abban a nemzetközi erőfeszítésben, amely biztonsági garanciákat nyújt egy eljövendő béke-megállapodás betartásához.

Kifejtette, a biztonsági protokollok azt irányozzák elő, hogy egy esetleges újabb támadásra az ukrainai erők 24 órán belül, a tetre kész koalíció országai 48 órán belül, az Egyesült Államok pedig 72 órán belül tegye meg a szükséges válaszlépéseket.

A párizsi tanácskozáson elfogadott

biztonsági garanciák négy pillérre épülnek: ezek egyike az ukrán hadsereg megfelelő felszerelése, a másik három pedig a szárazföldi, légvédelmi és haditengerészeti reagáló mechanizmus előkészítése, amelyek mindegyikénél a koalíció egy-egy országa vállal irányító szerepet – részletezte a román elnök.

Nicușor Dan megerősítette: Románia nem küld békefenntartó katonákat Ukrajnába, de szomszédos országgént továbbra is logisztikai támogatást fog nyújtani az Ukrajnába küldendő katonai felszerelések célba juttatásához és fegyverkezési programok lebonyolításához. *(MTI)*

Kihirdették a magánnyugdíjak folyósításának új szabályozását

Kihirdette az államfő hétfőn a magánnyugdíjak folyósításának új szabályozását, amely korlátozza a megtakarítások egy összegben történő felvételének lehetőségét.

A jogszabály szerint a nyugdíjba vonuló munkavállalók magánnyugdíj-megtakarításuk legfeljebb 30 százalékát vehetik fel „előlegként” egy összegben, a többit 8 év alatt havi részletekben kaphatják meg, vagy ehelyett élethosszig tartó életjáradékot választhatnak.

A magánnyugdíjalapból havonta folyósítandó járandóság összege csak abban az esetben haladhatja meg a szociális minimálnyugdíj (jelenleg 1281 lej) értékét, ha a jogosultnak nagyobb megtakarítása gyűlt össze, mint amit 8 évre elosztva ki lehet fizetni. A kedvezményezett korábbi elhalálózása esetén örökösei kapják meg egy tételben nyugdíj-megtakarításának kifizetetlen részét.

Akinek a magánnyugdíjalpnál összegyűlt megtakarítása nem éri el a szociális minimálnyugdíj 12-szeresét (vagyis kevesebb mint egy év alatt kifizethető), az továbbra is egy tételben veheti fel a teljes összeget.

Az életjáradékként fizetendő magánnyugdíj összegéről a járandóság folyósítására kiválasztott magánnyugdíjpénztár köt megállapodást a megtakarítás birtokosával. A megállapodásoknak több változata lehetséges, beleértve azt is, hogy a kedvezményezett elhunytá esetén özvegye számára fizessék tovább életjáradékként a magánnyugdíj egy bizonyos hányadát.

Romániában éles társadalmi vitát váltott ki a magánnyugdíjak folyósításának új szabályozása, amelyet első körben parlamenti vita nélkül, úgynevezett kormányzati felelősségvállalással próbált életbe léptetni tavaly ősszel az Ilie Bolojan miniszterelnök vezette négypárti kormány.

A megtakarítások egy tételben történő kifizetésének beszüntetése ellen a román legfelsőbb bíróság (ICCJ) és az el-

lenzéki Románok Egyesüléseért Szövetség (AUR) is alkotmányossági óvást emelt, arra hivatkozva, hogy a magánnyugdíj-megtakarítás magántulajdon, amelynek kezelésénél felügyeleti kötelezettsége van az államnak, de nem rendelkezhet felette. Az alkotmánybíróság azonban elutasította az érvelést olyan alapon, hogy az egy tételben történő kifizetés szerinte ellentétes a „nyugdíj” fogalmával.

Az alkotmánybíróság éppenséggel azt minősítette alkotmányértő diszkriminációnak, hogy a rákbetegségben szenvedő nyugdíjasokkal kivételt tegyenek, és nekik – a törvény eredeti változata szerint – egy összegben kifizessék megtakarításukat.

A parlament decemberben törölte a kifogásolt előírást, a törvény egy év múlva lép hatályba. Az eddig hatályos szabályozás szerint a magánnyugdíj-megtakarításokat egy összegben fel lehet venni Romániában, vagy a jogosult döntése szerint a nyugdíjalap legfeljebb öt év alatt, havi részletekben fizeti ki a megtakarítást.

Románia 2008-ban vezette be a „hárompillérű” nyugdíjrendszert, amelynek értelmében a 35 év alatti alkalmazottak béréből levont nyugdíjjárulék egy törvény által meghatározott részét (2024. január 1-je óta a bruttó 4,75 százalékát), egy általuk kiválasztott magánnyugdíjalaphoz kell irányítaniuk („második pillér”), míg a fennmaradó rész (a bruttó bér 20,25 százaléka) továbbra is az állami nyugdíjpénztárhoz („első pillér”) kerül.

A román nyugdíjrendszer „harmadik pillére” az önkéntes magánnyugdíj-biztosítás, ami a járulékbefizetéstől független, a biztosítók és ügyfelek közti megállapodások által szabályozott megtakarítási lehetőség.

Tavaly mintegy 8,3 millió román állampolgárnak volt kötelező és mintegy 830 ezernek önkéntes magánnyugdíj-megtakarítása. *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

Változékony időjárás és sok csapadék várható a következő két héten

Változékony időre számíthatunk a következő két héten, sok csapadékkal – derül ki az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) január 18-ig érvényes előrejelzéséből. A hétfői prognózis szerint Erdélyben és Máramarosban ennek a hétnek a végéig mínusz 6 és 3 Celsius-fok között változik a nappali csúcsértékek regionális átlaga, éjszaka pedig mínusz 10 és 0 fok közötti értékekre lehet számítani. Január 9-ére, péntekre virradóra és a pénteki nap folyamán lesz a leghidegebb. Jövő héten enyhül az idő, a maximumok 4-5 fok, a minimumok mínusz 3 fok körül alakulnak. Csapadékra szinte végig számítani lehet, az első héten nagyobb mennyiségben. A hegyekben ezen a héten mínusz 8 és 1 fok közötti maximumok, illetve mínusz 14 és mínusz 1 fok közötti minimumok várhatók. Jövő héten a nappali csúcsértékek elérik a 2 fokot, a minimumok pedig mínusz 3 fok körül alakulnak. *(Agerpres)*

Véget ért a téli vakáció

Vége a téli vakációnak, csütörtökön visszatérnek az iskolapadokba a gyerekek. A tanügyminisztérium által jóváhagyott ütemterv szerint a következő tanítási időszak január 8-ától az egyhetes sívakáció kezdetéig (a megyei tanfelügyelőségek által megszabott időszak függvényében február 6., február 13. vagy február 20.) tart. A tavaszi vakáció április 4. és 14. között lesz, a nyári vakáció pedig június 20-án veszi kezdetét. Az Iskola másként hetet és a zöldhetet a 2025. szeptember 8. és 2026. április 3. közötti időszakban – de eltérő modulokban – kell megszervezni, az erre szánt, egyenként ötnapos időszakról a tanintézetek döntenek. *(Agerpres)*

A Salvamont 83 személyen segített 24 óra alatt

Az elmúlt 24 órában 81 riasztás érkezett a hegyimentő szolgálathoz, amelynek munkatársai 83 személynek nyújtottak segítséget – tájékoztatott szerdán a Salvamont. A szolgálat Facebook-oldalán közzétett bejegyzés szerint 25 személyt szállítottak kórházba. Az elmúlt 24 órában a Máramaros megyei hegyimentők kapták a legtöbb riasztást, 11-et, a Brassó megyei és a sinaiai Salvamonthoz tíztíz segélykérés érkezett. Nyolc hívás futott be a Krassó-Szörény megyei, hét a lupényi, hat a dornavátrai, öt a Kolozs megyei, négy a Prahova megyei, három-három a Neamț, a Suceava megyei, a voineasai, a brassói, kettő-kettő a Gorj, Fehér és Szeben megyei, egy-egy a Bihar és Hargita megyei Salvamont-egységekhez. *(Agerpres)*

Elnöki adóhanta

(Folytatás az 1. oldalról)

megbukjon a kormány, az is emelkedő kamatokban, több törlesztenivalóban köszönné vissza.

Az elnöknek nem ez az első, nádpálcát érdemlő kiszólása adókérdésekben. Már az is bicskanyitogató volt, amikor a választási kampányában írásba akarta adni, hogy nem lesz héaemelés, holott a saját politikai köréhez közel álló, hiteles szakértőktől tudnia kellett volna, hogy a háttérben már pontosan erről egyeztetett a volt kormány a brüsszeli fejesekkel. Most meg, amikor a régi-új barátait is soraiban tudó új kabinet egy fájdalom és teljesen érthető módon roppant népszerűtlen reformcsomagot próbál lenyomni az adófizetők torkán, akkor ezzel az elszólással még egy atyai fülest lekever nekik. Annál is érthetetlenebbül, hogy annak idején az első főpolgármesteri mandátumában az energiája jelentős részét az emésztette fel, hogy rendbe kellett tenni a fővárosi költségvetést egy jó kis szoci randalírozás után. Közvetlen saját tapasztalata van tehát ahhoz hasonló helyzetről, amilyenen a jelenlegi kormány megy keresztül. Annyira rövid lehet a memóriája, hogy már nem emlékszik rá? Vagy csak bizonyítani akarja élő példaként, hogy a józan ész és a diplomák száma nem mindig áll egyenes arányban? Amúgy, ha azt szeretné, hogy csökkenjenek az adók, akkor azon is tornáztatnia kellene az agysejtjeit, hogy a tettere készek koalíciójában való grasszálás szintén adóemelésekhez fog vezetni. Mert a háborúsdí mindenkor meglehetőst drága mulatság volt, aminek az árát mindig hasznos idioták meg a vágóhídra hajtott emberek otthon maradt családjainak zsebéből facsarták ki.

Városi buszok közlekednek a peremtelepülésekre

(Folytatás az 1. oldalról)

Ennek értelmében az autóbuszok egységes rendszerben működnek majd mind a városban, mind az önkormányzatok közötti fejlesztési társuláshoz tartozó településeken – Koronka, Maroskeresztúr, Jedd, Marosszentkirály és Marosszentgyörgy –, új fejezetet nyitva a Marosvásárhely környéki térség mobilitásában.

A rendszer bevezetése kísérleti projekt formájában indul, amelynek keretében az év első felében figyelemmel kísérik az útvonalakat, a járatsűrűséget és a kihasználtságot, annak érdekében, hogy a szolgáltatás a közösségek valós igényeikhez igazodjon. Az új rendszer egyúttal megteremti az iskolai közlekedés jövőbeni fejlesztésének intézményi keretét is.

„A térségi buszközlekedés 2026. január 1-jei elindítása kulcsfontosságú lépés a modern mobilitás és az elővárosi térség lakosai számára. Hatékony, jól összehangolt, a város környéki közösségek igényeikhez igazodó rendszert szeretnénk kialakítani” – nyilatkozta Soós Zoltán polgármester.

Január elsejétől a 15-ös busz a közszállítási vállalatától, a Béga utcából Marosszentkirályon át a názánánfalvi autóbontóig közlekedik, január 5-étől a 16C jelzésű busz az Ady negyedből Maroskeresztúrra közlekedik, a 19 L a nagykórháztól Jeddre, a 19P szintén a nagykórháztól Marosagárdra, a 42-es busz a Panovból (Iuliu Hossu kardinális megálló) Koronkára közlekedik. Január 12-től az 5-ös busz Marosszentgyörgyre városi

buszként fog közlekedni, ez utóbbi a Közszállítási Vállalat Béga utcai megállójából indul.

A buszok menetrendje a marosvásárhelyi Közszállítási Vállalat oldalán tekinthető meg: <https://tinyurl.com/mersulautobuzelor>

Az illetékesek azt ígérik, hogy mostantól a közlekedés kiszámíthatóbb, egyszerűbb és elérhetőbb lesz a tömegközlekedést igénybe vevő utasok számára. Az elmúlt évek fejlesztései – új buszok, digitális jegyvásárlás, online követés – most érnek be működő egésszé. Új kezdet ez a térséget összekötő, modern közszállítási hálózat kiépítése felé.

A városon belül a jegy ára változatlan, a város és a peremtelepülések között egységesen 4 lej. A peremtelepülésekre szülő jegyeket egyelőre a busz vezetőjétől lehet megvásárolni készpénzzel.

A Marosvásárhely és a környező települések közötti közlekedés könnyebben követhető, a járatok mostantól a Google-térképen is elérhetők. Ugyanazon a helyen láthatók az útvonalak, megállók és érkezési idők – mind a városon belüli buszok, mind a környező településeket kiszolgáló járatok esetében –, így az utazás megtervezése gyorsabb és kényelmesebb – ígérték. Csak-hogy január 2-án a Közszállítási Vállalat közösségi oldalán már közölték, hogy az autóbuszok követésére szolgáló rendszer átmenetileg nem működik, a külső szolgáltató szerverein fellépő technikai hiba miatt. Ez egyelőre megakadályozza a járatok valós idejű megjelenítését.

Fotó: Nagy Tibor

Erről jut eszembe

Nagy Miklós Kund

A kerek évfordulók a memória furcsaságait is eszünkbe juttatják, főleg, ha valamiképp személyesen is kötődünk hozzájuk. Kiderül, hogy legélesebben nem mindig a legfontosabb dolgokra emlékezünk. Ma is, amikor az egyik legismertebb festőművészsünk, Szász Endre 100. születésnapja van, újra tudatosult bennem ez a sajátosság. Próbáltam felidézni magamban a vele kapcsolatos emlékeimet, és elsőként a hangja csendült a fülembbe. Pontosabban a távolból felhangzó kiáltása: Ne mozdulj, mert megessznek a kutyák! Akkor én is egy ideje már arra gondoltam a rám rohanó négy-öt vérszomjas házőrző gyűrűjében. Aztán a fehér fürdőköpenyes, papucsos házigazda maga is megjelent a szépen felújított várdai kastély előterében. Nem volt mindennapi jelenlég abban a tiszteletet parancsoló környezetben. Váratlan látványa és az elparancsolt véredek távozása viszont jelentősen oldotta a feszült hangulatot. Ami ottlétünk alatt végig igen barátságos, közvetlen, érdekfeszítő és mondhatni, felejthetetlen volt. Huszonhat év távlatából, amikor a látogatás történt, mégsem állíthatom, hogy mindent képes lennék élesen felidézni az akkori élményeimből. Furcsa mód a kutyakaland után legvalóságosabban az jelenik meg lelki szemeim előtt, ahogy immár fesztengés nélkül ülünk a múzeumnak is beillő egyik tágas szobában vagy inkább teremben, káprázatos antik bútorok, klasszicista dísz tárgyak és megannyi pompás műtárgy között, oldottan csevegve különleges porcelánkészletből töltögetjük a kávé, a fürdőköpenyben is imponánsan elegánsnak látszó művész pedig önfeledten gyűjtogat az egyik fél cigarettáról a másikra. Szívbetegsége miatt szabta ki neki orvos a napi maximum nyolc (?) cigarettát, ő így elfelezve oldotta meg, hogy a szigorúan betartatandó fejadag többnek tűnjék. Szász Endre egyébként nem sokat adott a szabályokra, a tiltásokra különösen nem, és mint mesélte, volt is emiatt életében elég problémája, de azt ő is elfogadta, hogy romló egészségi állapota miatt kénytelen hallgatni az orvosi előírásokra. Voltak elvei, volt határozott művészi hitvallása, nyolcvanhoz közeledve is határozottan tartott napirendje. Éjszaka dolgozott, olvasott, délutánig aludt, ezért is rögzítette a találkozónk időpontját 14 órára. Budapestről autóztunk le Somogyba, eldugott helyen található az egykori Somssich–Matolay-kúria, amelyet az amerikai sikerei után Magyarországra visszatért festő megvásárolt,

és a korábbinál pompásabbra varázolt. Úgy éreztünk, hogy ne késsünk, a parki bejáratnál talán hamarabb is csengettünk a kelletténél, de nyílt a díszes kovácsoltvas kapu, így jutottunk az épülethez, mielőtt a kastélyúr átöltöztethetett volna. Az öltözék különösebben nem zavart, sőt kimondottan díjaztam, hogy megmentett az ebektől.

Az átfogó interjú megjelent a 2000-ben kiadott Múzsák fellegvára című kötetemben. A borítóját éppen Szász Endre tervezte. A könyv rég elfogyott, talán vannak, akik nem felejtették el. Olykor hivatkoztam rá, ritkán idéztem is belőle. A politikai botrányoktól sem megrettenő „Szász Bandi”, az ünnepelt és kárhoztatott sokoldalú alkotó 2003-ban hunyt el, azóta is gyakran szó van róla. A memória persze nála is szelektívnek bizonyult. Az egykori csiki gyerek csapongva elevenítette föl a marosvásárhelyi éveit. A Református Kollégiumot, ahol három évig tanult, és Molter Károly volt az osztályfőnöke. És folyton rajzolt meg rajzolt. Nyilván a Súrlott Grádcicot is felkeresték időnként, még néha tanítás idején is. Szeretettel mesélt Bordi Andrásról, aki a festőiskolában karolta fel és beszélt rá, hogy a festői pályát válassza. Sztorizott a Bolgár térről, amerre Vásárhelyen laktak, a kőszálásairól, amiket rajzban is megörökített. Háborús időszak volt akkortájt, de meggyőződése szerint „óriási kultúrája volt Erdélynek. Nagyszerű emberek voltak ott abban az időben, Kós Károlyék meg Molter Károlyék, Nagy Imréék, akik mestereim voltak. Ami szellemiségem nekem van, azt onnan hoztam. (...) Csatangoltam eleget. Emlékszem, amikor bevonultak az orosz katonák, éppen a Bolyai téren voltam, akkor is rajzoltam. Gyalogosok, lovasok is voltak, barátságosak. Lerajzoltam őket, tetszett nekik, alá is írták a portrékat. Azt hitték, újságíró vagyok. Ki tudja, azokkal a rajzokkal mi lett. De már akkor megbizonyosodhattam, a képek varázsos ereje lehet, erősítheti az emberek közti kapcsolatot. Azóta még számtalanszor meggyőződhettem a nagyvilágban erről. Ezért is elengedhetetlen, hogy amit csinálunk, igazi művészet legyen.”

Az ilyen gondolatokat persze szóról szóra érdemes idézni, de hiába keresném őket az emléktáramban. A beszélgetés hangszalagra rögzített változata is már a múlté. Kinyomtatva viszont még hozzáférhető. Meddig? Gutenberg világa mind közelebb kerül ahhoz, hogy úgy beszéljenek róla, mint egy messzi-messzi galaxisról.

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

Sebestyén Mihály

A kérdés jogos, ugyanis az emberiség számos figyelmeztetést kap különféle helyeken és helyzetekben, várótermekben, bányamélyben és csarnokokban, de olyan általános figyelmeztetéssel, figyelemfelhívással, amely minden állapotra kiterjed és érvényes, ritkábban találkozik a közönség.

Szerény képességeink szerint megkísérelünk néhány ilyen jelentősebb felkiáltójellel szolgálni a lap olvasóinak, abban a reményben, hogy ezeket a jó tanácsokat zsebre-vágva mindenhová magukkal viszik nyaraláskor, a fürdőszobába történő óvatlan belépéskor, midőn buszra várnak, vagy mignont vásárolnak egy kínai kalandortól, fölösleges paszulylevelesüket megosztják egy szamárliai menekülttel, motorra pattannak, vagy egyéb vidám alkalmakkor.

Először is óvakodunk a túlzá-

soktól. Nem jó, ha mindenből a legjobbat és a legtöbbet akarjuk kihozni, ugyanis az lehetetlen. Mindig lesz a dolgoknak rejtett hibája, veleszületett rendellenessége, szépségpörsenése, amivel szemben a tudomány és az ezotéria tehetetlenül tárja szét az öt-tíz karját. Ne vigyük túlzásba a biciklizést, sem a gyaloglást, mert akkor a tömegközlekedési vállalatok és eszközhatározók csődbe mennek. Olykor ülünk taxiba. (Próbált.) Ne együnk egyszerre hat tölcseres fagyit, mert az már istenkísértése. Ne vigyük magunkkal csecsemőinket, amikor a Mont Blancra vagy Mount Everestre indulunk, semmiképpen se hatezer méter fölé. Nem élvezné ugyanis a kised. A játszótérre ne vigyünk pandacsapdát, háborúba pedig papírsárkányt (kínai közmondás).

Minden az ember kezében van. Mossunk gyakran kezet (Stanislaw Jerzy Lec).

Másodszorban óvakodjunk a ragadozóktól, bármennyire is idealizálnánk a bengáli tigrist. (Szerencsére a kardfogú már kihalt, mielőtt ezt a munkácskámát közrebocsátottam volna.) Az oroszlánok többsége nem fogatlan, a fogatlanokat pedig nyugdíjba küldik vagy gúny tárgyat képezik. Órizkedjünk tehát a ragadozó ügynököktől, agitátoroktól, aligátoroktól, reformkonyha-séfkétől, ötletgazdákától, szenvedélyes forradalmároktól, akik elragadtatásukban magukkal hurcolnának mindenféle kellemetlen helyzetbe, a végén még nekünk is forradalmi múltunk támadna, és akkor kényelmetlen helyzetbe sodornánk az utókort, mert tanulnia kellene példánkából, belekerülnék az olvasókönyvekbe is, és mauzóleumot is kénytelenek lennének építeni mindenféle színnű tereken, amelyek, mint az utóbbi fél-háromnegyed század is bizonyítja,

egyáltalán nem jelentenek örök nyughelyet, onnan bizony eccermáccor a hálátlan vagy megvilágosult utókor ki fog rakni.

Ne bálmuljunk kirakatokat, ui. az ott látható csábos darabok bent az üzletben már nem kaphatók, kifogyott, utolsó darab, nem gyártják többet stb.

Ne próbáljuk összerakni az Eiffel-tornyot, ha az éppen darabjaiban hever itt-ott Párizsban. Az efféle jó tanács azoknak szól, akik idén oda társasutaznának.

Ne barátkozzunk ismeretlen betegségekkel, menetredekkel, trendekkel, tőzsdeügynökökkel és világmegváltókkal, elméleti laposföldű szakemberekkel, az ismerősök esetében – ami az itt felsorolt kategóriákat illeti –, inkább kérdezzük meg beljósunkat, dietetikusunkat, orvosunkat, gyógyszerészüket vagy polgármesterünket, de csakis azt, akit mi választottunk. Az ellenzékkel és

kormánypártiakkal bánjunk csínjáján, soha nem lehet tudni, mikor fordulnak meg a szerepek, és mi aztán ott állunk megcsalatott reményekkel és vizes alsóban.

Hallgassunk a miatyánkra, vannak benne egészen használható javaslatok. Óvakodjunk azoktól, akik nem tudnak reménykedni, focizni, kártyázni és akik soha nem néznek tévét. Az ilyen ember magányos, és nem tud úgy istenigazából dühöngeni, szidni, káromkodni, ami egyébként nem túlságosan megnyerő erény, de fölöttébb hasznos kitombolni magunkat a négy fal között, mielőtt belépünk a társadalomba és az osztályba, és magunk is osztani kezdenénk a jókívánságokat, a mindennapi kenyeret vagy az ész. (Ámbátor egy orosz szerző vígjátéka szerint „az ész bajjal jár”.) Mégis azt tanácsolom: óvakodjunk az ostobáktól. Mostanában mintha többen lennének.

SZERKESZTETTE: MENYHÁRT BORBÁLA

Nagylélegzetű beruházás adományokból

Épül az új intenzív terápiás újszülöttrészleg Marosvásárhelyen

Cégek és magánszemélyek támogatásából újszülötteket ellátó intenzív terápiás kórházi részleget épít a Maros Megyei Sürgősségi Kórház szomszédságában a Cristi Vasiliu Egyesület. A többszintes, korszerű új épületet, amelynek az építése egy ideje már folyamatban van, egy folyosó köti majd össze a sürgősségi kórházzal.

Menyhárt Borbála

Decemberben kezdődtek el az építkezési munkálatok Marosvásárhelyen, az újszülötteket ellátó intenzív terápiás kórházi részlegnél – jelentette be az örömhírt a *Cristi Vasiliu Egyesület*, amelynek képviselői jellekpesen elhelyezték az első téglákat a Maros Megyei Sürgősségi Kórház szomszédságában lévő helyszínen, ami azt jelenti, hogy a nagyszabású projekt a tervezés és a munkatelep előkészítésének a szakaszából végre a kivitelezési fázisba lépett. A beruházás civil kezdeményezés: a Cristi Vasiliu Egyesület, amely Romániában a neonatológiai osztályok támogatását, korszerű eszközökkel való felszerelését célzó kampányairól ismert, már évek óta azon munkál-

Fotók: Cristi Vasiliu Egyesület honlapja

létre. Ebben az intézményben szinte állandó jelleggel több tíz újszülött szerepel a várólistán, Romániában további száz intenzív terápiás ágyra lenne még szükség ahhoz, hogy ezeket a kisbabákat azonnal el tudják látni. A Marosvásárhelyre tervezett részleg tehát a második ilyen besorolású lesz az országban.

Az új egészségügyi intézményt a bukaresti Marie Curie Kórház új-

kórtermet alakítanak ki, amelyek a legperformánsabb berendezésekkel lesznek ellátva, ugyanakkor 18 olyan intenzív terápiás kórterem, orvosi szoba, illetve 9 olyan poszt-terápiás kórterem lesz, ahol a babákat édesanyjukkal együtt szállásolják el, ugyanis hangsúlyt fektetnek majd arra, hogy a családtagok ott lehessenek a babával, és bevonják őket az újszülött gondozásába. Emellett a személyzet kép-

szik, hogy Marosvásárhelyen egy korszerű egészségügyi intézményt építsen, kizárólag adományokból, ahol csúcstechnológia áll a szakemberek rendelkezésére a koraszülött, illetve súlyos egészségi problémákkal világra jött csecsemők ellátására.

A Cristi Vasiliu Egyesület honlapján elérhető információk szerint Romániában egyetlen 3B besorolású, újszülöttek ellátására szakosodott intenzív terápiás részleg működik, a bukaresti Marie Curie Sürgősségi Kórházban, amit a Gyermekek Szíve Egyesület hozott

szülött intenzív terápiás osztálynak a koncepciója és modellje alapján tervezték. Több mint 2500 négyzetméter egészségügyi célokra használható felülettel fog rendelkezni, a legmagasabb szintű szabványok szerint lett tervezve és lesz felszerelve, kizárólag az újszülöttek ellátására. *Dr. Cătălin Cîrstoveanu* egyetemi docens, a bukaresti Marie Curie Kórház újszülött intenzív terápiás osztályának a vezetője oroszlánrészt vállalt a teljes tervezési folyamatban. A többszintes marosvásárhelyi újszülöttkórházban 27 intenzív terápiás

zésére alkalmas helyiségek, valamint anyatejbank is helyet kap az új intézményben. Az új épületet a marosvásárhelyi sürgősségi kórház szomszédságában húzzák fel – a Maros Megyei Tanács a rendelkezésükre bocsátotta az ehhez szükséges területet –, és egy folyosó köti majd össze a Maros Megyei Sürgősségi Kórház épületével. A beruházás teljes egészében adományokból és vállalati szponzorációból valósul meg, akadtak cégek, amelyek például az építkezéshez szükséges téglák, mások a beton biztosítását vállalták fel.

Delia Vasiliu, a Cristi Vasiliu Egyesület vezetője nemrég a Népújságnak elmondta, Marosvásárhely bizonyult a legalkalmasabbnak az ország második ilyen jellegű intenzív terápiás újszülöttrészlegének a létrehozására, mivel egyrészt a földrajzi elhelyezkedése miatt ez a központ látja el a kritikus állapotban lévő újszülötteket a központi régióból, valamint az ország nyugati és északi részéből is. Ezáltal jelentősen lecsökken a csecsemők átszállításával járó idő, ugyanakkor a marosvásárhelyi Szív- és Érendszeri, Transzplantációs Intézetben nagyon sok súlyos állapotú csecsemőt látnak el, akik szív- és érrendszeri bántalmakkal jönnek a világra. Mivel az egész országból érkeznek ide kis páciensek, nagy nyomás nehezedik a kórház neonatológiai klinikájának intenzív terápiás részlegére.

A korszerű újszülöttrészleg tehát nemcsak Maros megyét, hanem az egész erdélyi régiót szolgálja majd, beleértve a szomszédos megyékből érkező betegeket is, valamint azokat az újszülötteket, akik a marosvásárhelyi szívintézetben kerülnek műtétre. A tervek szerint még az idén elkészülhet a nagylélegzetű beruházás, és előreláthatólag a nyitást követő első tíz évben mintegy ötezer súlyos állapotban lévő újszülöttet tudnak majd ellátni az ország középső és nyugati részéből.

A Cristi Vasiliu Egyesület honlapján fellelhető információk szerint a meglévő marosvásárhelyi

újszülöttształy intenzív terápiás részlege jelenleg 10 férőhelyes, holott regionális központ, és a régióból érkező súlyos eseteket látnak el. 150 négyzetméteres felületre vannak bezsúfolva az inkubátorok. Jelenleg Romániában 6,1 százalék a csecsemőhalandóság, ami kétszerese az uniós átlagnak, emiatt rendkívül fontos, hogy minél több újszülöttnak esélye legyen arra, hogy jól felszerelt kórházi osztályokon, mielőbb hozzáférhessen a szakszerű kezeléshez, és életben maradjhasson. *Dr. Manuela Cucelea*, a marosvásárhelyi sürgősségi kórház újszülöttklinikájának vezetője szerint nagy szükség van egy új intenzív terápiás részlegre, hiszen az igényekhez képest igen korlátozott a kapacitásuk, ugyanis az intézmény szülészeti és nőgyógyászati klinikáján világra jött újszülöttek mellett az egész országból fogadnak kritikus állapotban lévő csecsemőket. Rendkívül összetett eseteket látnak el, többek között szívfejlődési rendellenességgel világra jött újszülötteket is, akiket az intézményben működő Szív- és Érendszeri, Transzplantációs Intézetben műtenek meg.

Dr. Cătălin Cîrstoveanu, a bukaresti Marie Curie Kórház újszülött intenzív terápiás osztályának a vezetője kiemelte, Romániában a súlyos beteg újszülötteknek nyújtható ellátás minősége javul, de sajnos nem tudnak minden csecsemőt kezelni. Országos szinten további 100 neonatológiai intenzív terápiás ágyra van szükségük ahhoz, hogy csökkenhessen az elveszített gyermekek száma, így az új, marosvásárhelyi kórházi részleg megépítésével létrehozott férőhelyek kulcsfontosságúak a neonatológusok ezen erőfeszítésében.

A marosvásárhelyi beruházás költsége mintegy hétmillió euró. A projektet bárki támogathatja: a CRESC szót kell elküldeni a 8845-ös számra, ezzel havi 2 euróval járulhatnak hozzá a különleges ellátásra szoruló újszülöttek életének megmentését célzó kezdeményezéshez.

104 hímzőasszony kétkezi munkáját dicséri a budapesti Nemzeti Színház új függőnye

Marosvásárhelyi kézművesek is részt vettek a projektben

Ünnepélyes keretek között avatták fel decemberben a budapesti Nemzeti Színház új nagyszínpadi díszfüggönyét, amely száznégyszáz kézi hímző odaadó munkájának az eredményeként született meg, és a magyar kultúra közös emlékezetét, jövőbe mutató erejét, valamint a nemzeti összetartozást jeleníti meg. A hímzőasszonyok közül hárman Maros megyeiek, egyikük a marosvásárhelyi *Avram Éva* okleveles népi hímző, akit a gyerekek és szülők többek között a Vásárhelyi Forгатagról, az Erdélyi Hagyományok Háza kézműves-foglalkozásairól jól ismernek, és mindig szívesen térnek be hozzá, hiszen amellett, hogy bevezeti az aprónépet a hímzés, varrás rejtelmeibe, mindenkinek van egy kedves szava, egy mosolya. A foglalkozásai iránt érdeklődő gyerekek kedvenc Éva nénije számára a kézművesség nemcsak munka és megélhetési forrás, hanem a hobbi, amely kisgyerekkorától az élete része, és ma, felnőttként is vallja, hogy a legjobb terápia a mindennapi gondok közepette.

Menyhárt Borbála

– *Úgy érzem, szerencsésnek mondhatja magát az az ember, akinek a munkája egyben a hobbija. Te ebben a helyzetben vagy: ezt tanultad, okleveles népi hímző vagy, a kézművességből élsz meg, és ugyanakkor ez a hobbid. Hogyan kezdődött az utad ezen a pályán?*

– Már egész kicsi koromban kapcsolatba kerültem a kézművességgel, mivel nagymamám varrónő volt, a varrás mellett hímzett és horgolt is, a varrás 86 éves koráig az élete része volt. Mindig is a lelki társamnak éreztem őt, ma is így érzem, annak ellenére, hogy már nincs közöttünk. Már 4–5 évesen kezdtem tőle tanulni a hímzést, állandóan próbáltam nyomogtatni a Singer varrógépét, ezért, hogy ne zavarjam a munkában, megtanítottta nekem a száröltést, rajzolt egy kis virágot, és én azt ki kellett hímizzem. A hímzés mellett varrásra is tanított, emlékszem, hogy mindig sietett, nem volt sok ideje erre, de ott voltam mellette, láttam, figyeltem, és beleégett az agysejtjeimbe, ahogy szabott és varrt. Nyolcadik osztályban, amikor pályaválasztás előtt álltam, gyakorlatilag két hét alatt döntöttem el, hogy nem az Egyesülés Líceumban tanulok tovább, ahogyan azt édesapám szeretne volna, hanem készruhágyártást szeretnék tanulni. Nem mondhatom, hogy a líceumban annyira sokat tanultam szakmailag, ellenben nekem már akkor ez volt a hobbi, így mindig kerestem azokat az utakat, amelyek révén fejlődni tudok. Dívatlapokat böngésztem, amelyekben szabásminták szerepeltek, rengeteget próbálkoztam, autodidakta módon sokat próbáltam tanulni, ráadásul nagymamámtól is elcsíptem egy-egy technikát. A középiskola elvégzése után bekerültem a készruhágyárba, ahol 21 évig dolgoztam, hét hónapig szalagmunkát végeztem, majd átkerültem a műszaki osztályra, ahol a gyártási folyamat teljes technológiáját kellett ismerni, például ha egy kabát a kezembe került, kellett tudnom, mennyi cérna, mennyi anyag szükséges hozzá, amely információkat majd továbbítottuk a termelési részlegnek. Az utolsó időszakban, mielőtt bezárt a gyár, megtanultam az online szabásminta-szerkesztési programot, ami utólag igen hasznosnak bizonyult, hiszen egy német céghez kerültem, ahol fontos szempont volt, hogy ezt tudtam használni. Ott 13 évig dolgoztam, majd az is megszűnt. Időközben a kézművességet sosem tettem félre, otthon varrtam, horgoltam, kötöttem, már fiatalon, autodidakta módon megtanultam a makramébogzást (makramécsomózás), valamint az íróst is, ezért, miután megszűnt a német cég is, ahol dolgoztam, ötvenévesen tudatosan eldöntöttem, hogy a saját utamat fogom járni, saját vállalkozást indítok. Nagy szerencsém volt a Női Vállalkozók Erdélyben csoporttal. Óriási lendületet adtak, megtapasztaltam, ahogy mindenki mindenkinek önzetlenül segít, ott tanácsolták, hogy nem kell azonnal belevágni, hanem picit nézzek körül a piacon, mérjem fel, mire vagyok képes, mit szeretnék. Akkoriban indult az Angyalkaraván, amelyen részt vettem, és úgymond kipróbáltam, kerül-e gazdája azoknak a termékeknek, amelyeket készíték. A koronavírus-járvány miatt az Angyalkaraván elmaradt, de közben, 2020. májusban, a járvány teljében, amikor más bezárta a vállalkozását, én akkor nyitottam meg. Nem mondom, hogy nem volt bennem félelem, hiszen nem tudtam pontosan, mivel jár, nem könnyű megélni kézművesként saját vállalkozásból. Közben az udvarhelyi Artera Alapítványnál folyamatosan képeztem

magam, bekerültem ezáltal azon népművészeti körökbe, amelyek magas szinten művelik, adják át és őrzik a népi kultúránkat. Először népi hímzést végeztem, aztán elkezdtem a viseletképzést. Bár népviseletet azelőtt is varrtam, táncosok hozták hozzám a népviseleteket, de szerettem volna ezen a téren is oklevelet szerezni, így elvégeztem ezt is.

– *Hogyan kerültél kapcsolatba az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvánnyal, amelynek a tevékenységeiben jelenleg is aktívan részt vállalsz?*

– Szövésre jártam a Kalot Egyesülethez, ott ismertem meg Szentgyörgyi Andreát, aki tudta, hogy a hímzés terén oklevéllel rendelkezem, ő kért fel, hogy tartsak hímzéskurzust az Erdélyi Hagyományok Házánál. A mai napig van kezdő és haladó csoportom is.

– *A mai világban, amikor a mindennapokban háttérbe szorulnak a hagyományaink, értékeink, jó látni, hogy mégis van igény kézművestanfolyamok iránt, a különféle kézművesrendezvényeken pedig egymásnak adják a kilincset a gyerekek az asztalodnál, hogy hímzhessenek, horgolhassanak. Ez azt jelenti, hogy mégis érdeklődik az ifjabb nemzedék a hagyományaink iránt?*

– A kézműveskurzusokra különböző korosztályú személyek jelentkeznek, például a kezdő csoportban van 12 éves kislány is, de a tavalý is járt hasonló korú fiatal. Szerintem a fiatal korosztályt is meg lehet szólítani, vannak fiatalok, akik

komolyan érdeklődnek a kézművesség iránt, szeretik ezzel tölteni az idejüket, helyettesíteni a kütyüket. Legtöbbször azt mondják, olyan ez számukra, mint egy terápia, ha leülnek kézműveskedni, minden megszűnik körülöttük.

A rendezvényekre, ahová meghívják, mindig szívesen megyek, és tanítom a gyerekeket, mert úgy érzem, fontos, hogy átadjuk ezt a tudást a következő nemzedéknek. Elsősorban azokon a rendezvényeken vagyok jelen, ahol az Erdélyi Hagyományok Háza képviselteti magát, de részt szoktam venni a választói, valamint a békéscsabai népművészeti táborban is. Én azt tapasztalom, hogy a gyerekeket igazán érdekli a kézművesség, csak le kell tudni foglalni őket, ráadásul a finommotorikát is fejleszti. Sok a lelkes gyerek, aki minden évben visszajár hozzám, például a Forгатagon.

– *Nemrég egy egészen különleges projekt zárult, elkészült a budapesti Nemzeti Színház új függőnye, amely a Kárpát-medence különböző részeiben élő 104 hímzőasszony, köztük a te kétkezi munkád gyümölcse is. Hogyan talált meg ez a lehetőség?*

– Ezzel a projekttel is az Artera Alapítványon keresztül kerültem kapcsolatba. Lőrincz Zsuzsanna, az alapítvány igazgatója, amint értesül egy lehetőségről, mindig lelkesen ösztönöz, hogy ez egy jó projekt, benne kellene lenni. Az igazság az, hogy nem tudtuk, mibe vágunk bele. 2023-ban kezdődtek el az online beszélgetések a projektről, majd rendszeres egyeztetések voltak. Láttuk a mintát, a tájegység viszont ránk volt bízva. Én a csíki tájegységet választottam, mivel édesapám csíksomlyói származású. Egy kemény, tűzálló bársonyanyagra kellett hímezni, a cérna szintén be volt vonva tűzálló anyaggal, ezért eléggé új terep volt számomra, már csak az anyag vastagsága miatt is. A függő-

nyön középen áll az életfa, körülötte a hímzések, ami a kézművesek keze munkája. 10 méter hosszú és 1,50 széles darabokból állt össze a függöny, az elkészült hímzett sávokat a szakemberek utólag összevarrták.

– *Maros megyéből rajta kívül bekapcsolódtak-e más hímzőasszonyok?*

– Összesen 104 kézműves kapcsolódott be a kezdeményezésbe, hímzőasszonyok és tudomásom szerint egy-két férfi is volt közöttünk. Maros megyéből hárman vettünk részt a projektben, Simó Andrea Ünige, aki Nyomáton él, valamint Ugrom Adél, aki ugyancsak marosvásárhelyi, és ő három tájegység mintáit varrta bele a függönybe. Az erdélyiek mellett bekapcsolódtak magyarországiak, felvidékiek, délvidékiek, 19 éves volt a legfiatalabb hímző Székelyvarságról. Nagyon hálás vagyok, hogy megismerhettem a Kárpát-medence számos hímzőasszonyát.

Én egy tájegységet vállaltam, ellenben ennek a hímzése is hónapokba telt. Volt időszak, amikor napi 12–14 órát dolgoztam rajta. Amikor intenzíven dolgoztam, teljesen kiestem mindenféle más aktivitásból, nem kerestem pénzt, nem jártam ki a lakásból, reggel 10 óra körül leültem a függönydarab mellé, és éjjel 12–1 óráig ott voltam, közben alig álltam fel. Kustán Melinda textiltervező iparművész volt az, aki napi szinten tartotta velünk a kapcsolatot, ő az, akinek belátása volt mindenikünk életébe, aki regényt tudna írni abból, hogy melyik hímző éppen milyen élethelyzetben volt abban az időszakban. Nagyon hálás vagyok neki azért, hogy mindvégig olyan szeretettel fordult hozzám.

A decemberben megtartott ünnepi avató is nagyon fel-emelő volt, amikor kezdték leengedni a függönnyt, az maga a csoda volt, hiszen az a sok tájegységből származó minta mind-mind kézzel varrva, a tudat, hogy a mi kezünk munkája van benne, egyedi élmény volt számomra. A függöny mellett mindannyian hímzeztünk egy kis szalagot, rajta a névjegyünkkel, és azokat egy, a vőfélyekéhez hasonló botra fűztük fel, és ajándékba adtuk Vidnyánszky Attilának, a Nemzeti Színház vezérigazgatójának.

– *Miután megtapasztaltad a függönyprojekt nehézségeit is, a napi 12–14 órás intenzív munkát, így utólag, még egyszer belevágnál hasonló kezdeményezésbe?*

– Most úgy érzem, még egy tájegységet bevállalnék, mivel már megvan hozzá a kellő tapasztalatom, már tudom, hogyan helyezzem el az anyagot az asztalon, hogy könnyebben tudjak vele dolgozni, milyen világítótestet használjak, hogy megfelelő legyen a fény, az ujjaimat hogyan készítem fel, illetve milyen segédeszközöket használjak.

Hosszú évek gondos tervezése, szorgos kezek áldozatos munkája és egy nemzet összetartozása áll a budapesti Nemzeti Színház decemberben felavatott új nagyszínpadi díszfüggönyének a hátterében, amely száznégyszáz kézpár munkájával, csaknem hét év alatt készült el. Az alkotáson megjelenő tízenkét életfa a magyar kultúra ezeréves múltját, a Kárpát-medence hatvan tájegységének mintakincsét és a nemzeti összetartozást jelképezi. Minden öltés mögött egy történet van, a díszfüggöny száznégyszáz alkotója több tízezer kézi öltéssel hímzett bele szeretetet, hagyományt és hitet. A száznégyszáz hímző keze munkája a Felvidéktől Székelyföldre, a Dunántúltól a Délvidékig összeszötte a teljes magyarságot.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

ÜNNEPI KÓKUSZOS SAJTORTA

A kekszalaphoz 20 dkg darált kekszet összekeverek 8 dkg olvasztott vajjal és 3 dkg kókuszreszeléssel. Egy kapcsos tortaforma aljába nyomkodom, majd 10 percre 180 fokra sütőbe teszem, hogy kissé megpiruljon.

A krémhez 50 dkg krémsajtot simára keverek 15 dkg cukorral, hozzáadok 20 dkg olvasztott fehér csokoládét, majd beleforgatok 3 egész tojást, 2 dl tejszínt, 5 dkg kókuszreszeléket és egy kevés vaníliát. A masszát a megsült alapra öntöm, és 160 fokon kb. 50–55 percig sütöm, amíg a közepe még enyhén remegős marad. A süttőt résnyire nyitva hagyva hagyom kihűlni. A bevonathoz 25 dkg mascarpont összeke-

verek 5 dkg porcukorral és kevés citromlével, majd a teljesen kihűlt sajtorta tetejére simítom. A díszítéshez friss epret szeletelek, megszórom kókuszreszelékkel, végül pisztáciakrém-ből apró pöttyöket nyomok a tetejére. Hűtőben pár órát pihentetem, hogy az ízek szépen összeérjenek, majd szeletelhető, krémes, elegáns desszertként tálalom.

FLÓDNI

A flódni készítése nálam mindig lassú, ráérős folyamat. Először a tésztával kezdem: 50 dkg lisztet elmorzsolok 25 dkg hideg vajjal, hozzáadok 10 dkg porcukrot, egy csipet sót, majd belekerül egy tojás és annyi tejföl, hogy könnyen formázható, mégis feszes tésztát kapjak. Gyors mozdulatokkal összeállítom, négy egyenlő részre osztom, fóliába csomagolva pihenni teszem, amíg a töltelékek elkészülnek.

Az almás réteghez egy kg savanykás almát meghámozok, lereszelek, majd kevés vajon megfonnyasztom. Ízesítem fahéjjal, egy kevés reszelt citromhéjjal és 10 dkg cukorral, végül addig főzöm, míg az alma selymes, de nem vizes állagú lesz.

A mákos töltelékhez 25 dkg darált mákot forró tejjel leöntök, 15 dkg cukorral és kevés vaníliával összefőzöm, épp

csak annyira, hogy krémes legyen. A diós rétegnél ugyanezt teszem 25 dkg darált dióval, itt egy kevés reszelt narancshéj is kerül bele, ami szépen kiemeli az ízt.

A szilvalekvár nem igényel sok magyarázatot: sűrű legyen, és legalább 30–35 dkg-ot használjunk.

Az összeállításnál egy vajjal kikent tepsibe kerül az első vékonyra nyújtott tésztaalap. Erre simítom a mákot, majd jön a második lap, rá a dió, újabb tészta, az almás réteg, majd a negyedik lap tetején a szilvalekvár. Finoman villával megszurkálom, hogy sütés közben ne púposodjon fel. 160–170 fokos sütőben, türelemmel sütöm, nagyjából 50–60 percig, amíg a teteje halvány aranyszínt kap. Nem siettetem, a flódni akkor jó, ha lassan sül át, és minden réteg megőrzi a karakterét. Szeletelni csak teljes kihűlés után szoktam. Másnap a legfinomabb: az ízek összeérnek, a tészta omlós. Bár olyan sütemény, amelyből egy vékony szelet is laktató, bevallom, én nem tudom megállni, hogy ne kövesse az első szeletet egy második is.

FINOM SAVANYKÁS KRUMPLILEVES

Hat nagyobb krumplit meghámozok, felkockázom, egy nagyobb murkot felkarikázok, egy közepes hagymát apróra vágok. Felöntöm kb. 3 liter vízzel, megsózom, beleteszek egy

babérlevelet és egy darab csillagánizst, majd felteszem főni. Amikor a zöldségek megpuhultak, készíték egy vékony rántást: kb. 2 evőkanál olajon egy evőkanál lisztet világosra pirítok, lehúzom a tűzről, elkeverek benne egy teáskanál füstölt pirospaprikaport. A rántást a leves levével felengedem, visszaöntöm, és hagyom még pár percig forni. A végén savanyítom ízlés szerint. Tányérba töltve, aki kedveli, tejföllel fogyasztja. Finom lilahagyma is illik hozzá!

CSIRKEPÖRKÖLT

60 dkg csirkemellet kisebb darabokra vágok. Három nagy hagymát felkockázok, és öt cikk fokhagymát apróra vágok. Egy lábosban kevés olajon a hagymát üvegesre pirítom, hozzáadom a fokhagymát is, és belekerül egy kis szelet friss paprika apróra vágva, valamint egy szelet paradicsom, és az egészet együtt kicsit átforgatom. Sóval, borssal, kevés chilivel ízesítem, majd a csirkemelldarabokat hozzáadom. Lefedve, lassú tűzön párolom, míg a hús omlós lesz, és a zöldségek összeérnek. Ha kell, kevés vizet vagy alaplevet öntök alá, hogy finom szaftja legyen. Tálaláskor friss kenyérrel, puliszkával, nokedlivel, krumplipürével kínálom. Most puliszkával fogyasztottuk.

Minden kedves olvasónak jó étvágyat és boldog új évet kívánok!

A visszaéléseknek vennék elejét

Február 1-től nem fizetik a betegszabadság első napját

A rövid idejű betegszabadságok számának a mérséklése, valamint a visszaélések megfékezése a célja Alexandru Rogobete egészségügyi miniszter szerint a kormány döntésének, miszerint 2026. február 1. és 2027. december 31. között a betegszabadság első napját nem fizetik. A szaktárcavezető szerint a döntés megalapozott, és ez a gyakorlat számos európai uniós országban működik.

A miniszter az Antena 3 televízióknak nyilatkozva beszélt a kormány tavaly év végén elfogadott intézkedéséről. Mint fogalmazott, „ez a gyakorlat nem csak Romániában létezik, és nem most alkalmazzák először. Nem alaptalan döntésről van szó, hanem olyanról, amely mögött konkrét számok állnak. Sok európai uniós országban az első, a második, sőt akár a harmadik betegszabadságos napot sem fizetik” – mutatott rá a miniszter.

A tárcavezető szerint az intézkedés célja a rövid időtartamú betegszabadságok számának csökkentése, mivel ezekkel bizonyítottan visszaélések történnek. Mint mondta, a tavaly bevezetett intézkedések nyomán havonta átlagosan 120 millió lejt sikerült megtakarítani a rövid távú betegszabadságok terén. Az összeget visszaforgatták az egészségügyi rendszerbe, és ennek nyomán többek között 41 új ható-

anyag került fel az ártámogatott gyógyszerek listájára.

Alexandru Rogobete arra is kitért, hogy a tavalyi ellenőrzéseket követően számos per indult, és sok orvost vontak felelősségre a betegszabadságok kiadásával kapcsolatos visszaélések miatt. Az első nap kifizetésének megszüntetésével kapcsolatban hangsúlyozta: kidolgozzák az alkalmazási normákat, amelyek figyelembe veszik az olyan különleges eseteket, mint a daganatos betegek vagy más, rendszeresen betegszabadságra szoruló páciensek helyzetét.

A kormány döntése értelmében 2026. február 1. és 2027. december 31. között a betegszabadság első napját nem fizetik, a 2–6. nap közötti juttatást a munkáltató, míg a 7. naptól a gyógyulás járó összeget az egészségbiztosítási alap fedezi. Nem fizetik a betegszabadság első napját azokban az esetekben sem, amikor a juttatást a törvény szerint teljes egészében az egészségbiztosítási alap fedezi.

Reumatológia és családtervezés

Két új szakrendelővel bővült a 2-es járóbeteg-rendelő kínálata

A Maros Megyei Klinikai Kórház 2-es járóbeteg-rendelőjében két új szakrendelő nyílt, reumatológiai, valamint családtervezési szakrendelésre jelentkezhetnek küldőpapírral a páciensek – közölte a Maros Megyei Tanács sajtóirodája.

A reumatológiai szakrendelőben dr. Vîlcelean Luminița Mihaela főorvos, reumatológus szakorvos látja el a betegeket. Rendelés hétfőn 14–21 óra között, keddtől péntekig 7–14 óra között. A rendelő az épület földszintjén található, a 016-os szobában, a mintavételi laborral szemben.

A másik újdonság a családtervezési szakrendelés, ahol dr. Radu Teodora szülész-nőgyógyász szakorvos fogadja a pácienseket. Rendelés hétfőtől péntekig 7–14 óra között. A rendelő az épület első emeletén található, a 127-es szobában, a szülészeti és nőgyógyászati rendelő mellett. Időpontot foglalni küldőpapírral lehet az alábbi telefonszámokon: 0365-882-550, 0365-882-552, 0365-882-553, 0365-882-556, 0265-263-585, 0265-263-685, hétfőtől péntekig 7–15 óra között, vagy online a oldalon. (menyhárt)

Fotó: Péter Ferenc Facebook-oldala

Egy elméleti fizikus háttérzenéje (1.)

Szilágyi Mihály

Amikor kimondjuk a háttérzene szót, nyomban a filmek világa tárja ki előttünk az ablakait. A zene fontos, vagy helyesebben fogalmazva elképzelni is alig tudjuk, mennyire fontos a filmművészetben. Úgy is mondhatjuk, a zene olyan, „mint só az ételben.” Amikor eszünk, nem a sót esszük, mégis a só adja meg azt az élvezetet, amit a szakácsok kínálnak vendégeiknek. Ilyen a zene is: nem zenével élünk, de élvezhetetlen lenne az élet zene nélkül. De állítsunk egy sokkal merészebbet: zene nélkül még a tudomány is ízetlen lenne. Mennyire lehangoló lenne néhány cím: A néma fizika, Hangtalan kémia, Csendes matematika, Süket biológia, Elhallgattatott történelem, Eltompult irodalom, Elcsendesült gyógyítás!

Nem túlzás azt mondani, hogy a zene jelen van bölcsőnktől a koporsóig, a tudatlanságtól a legmagasabb tudásig, és mindenkinek azt adja, amire leginkább szüksége van.

Kalandozzunk egy kicsit az elméleti fizika érdekében, és vizsgáljuk meg, milyen hangokat hallunk! Milyen zenei kép alakul ki bennünk e hangok hallatán?

Albert Einstein írta 1922 januárjában: „Amit különösen csodálok benned, az a mód, ahogyan lábad egyetlen dobbantására rengeteg tehetséges fiatal teoretikus nő ki a földből”. Ez a levélrészlet egy olyan tudóstól származik, akiről alig hinnénk, hogy „relatív jól hegedült” (Grigorij Pavlovics Pjatyigorszkij világhírű orosz csellista

szerint). Ez a levélrészlet egy olyan tudósnak szól, akiről talán alig hinnénk, hogy jól zongorázott.

Akit Einstein is csodált, nem lehetett akárci a tudományos világban – bár tegyük hozzá, az igazi nagy emberek nem azt nézik, miben gyengébb a másik, hanem kiemelik azt, amiben jobb – ez a hozzáállásuk teszi őket még nagyobbá.

A fent idézett levélrészlet Arnold Sommerfeldnek érkezett. Valószínű, hogy nagyon sok ember számára ismeretlen Arnold Sommerfeld neve, talán még azok sem ismerik, akik nem irtóznak a fizikától és a matematikától. Biztos vagyok benne, hogy a zenészek még ennyire sem ismerik – pedig jó példája annak, hogy a zenei tudás nincs hátrányára egyéb tudásnak (bár a jelenkor épp ezt igyekszik elhitetni a butulásra hajlamos tömegekkel).

Arnold Sommerfeld Königsbergben (ma Kalinyingrád) született 1868. december 5-én. Nagyapja egy német muzikus fiaként nevelkedett. Ez a város azonkívül, hogy története során több ország érdekszférájában töltött be stratégiai is fontos szerepet, nekünk magyaroknak is fontos.

Remélhetőleg sokan hallottunk a nyelvemlékeink közül a Königsbergi töredékek és szalagjai néven jegyzett dokumentumokról. Ha nem, hát pótoljuk a kimaradt tudást! Nemzeti büszkeségünk és öntudatunk erősítése szempontjából is tudnunk kell erről a nyelvemlékről is. A Königsbergi töredékek valamikor az 1300-as évek második fele táján keletkeztek. A nyelvemléket

Sommerfeld, a katona

1862-ben fedezte fel dr. Zacher Gyula a Königsbergi Egyetemi Könyvtárban. A töredékek egyik szövege Szűz Máriáról szól, egy másik az *Üdvöz légy, Mária* imádság első magyar előfordulását mutatja nyilván töredékes formában. A Königsbergi töredékek egy könyvkötő által borítótáblába ragasztott, újrahasznosított pergamenen található, és elképzelhető, hogy egy nagyobb, összefüggő szöveg lehe-tett az a pergamen, amit a könyvkötő akkoriban – a nyelvet nem ismerve – felhasznál-t. A XX. században a Magyar Tudományos Akadémia és a Nemzeti Múzeum többször is próbálkozott a nyelvemlékek megvásárlásával, de mindig visszautasították a kérést. A II. világháború idején a szovjet bombázások elől a könyvtár anyagát menteni próbálták (a bombázásokat amúgy a városnak mindössze 12%-

a élte túl!). 1984-ben Toruń lengyel város egyetemi könyvtárában bukkant fel a *Töredék* címmel jelölt emlékün-k, a szalagoknak nyomuk veszett. Azóta csak a század elején készült vitatható minőségű fényképek állnak rendelkezésünkre az elveszett részletekről.

A kitérő után térjünk vissza Königsbergbe, de ezúttal úgy, mint Arnold Sommerfeld szülővárosába! A tudós édesapja orvosként mindent megadott gyermekének, ami tudásának fejlődését elősegítette. „Édesapám a természettudományi tárgyak nagy barátja, (...) energikus és intellektuálisan étellel teli anyámnak végtelen adóssággal tartozom.”

Gyerekkorában tanulmányaiban a hangszeratanulás is rendkívül fontos szerepet kapott. Zongorázott és festett. Hallását és vizuális fantáziáját is igyekeztek fejleszteni az előrelátó szülők. Mindkét területen tehetséges volt.

Később, amikor felnőttként távol került a szülői háztól, karácsonyi ajándékként zongorát kapott volna szüleitől. Nem fogadhatta el, mert a bérelt lakás ezt nem tette volna lehetővé: „már az első leütött hangnál kiraknának”. A zongorázásról – amit már nem kértek számon rajta a szülei, hanem belátásból, önszorgalomból folytatott – nem kellett teljesen lemondania, mert főnöke házában annak távollétében untig folytathatta az „efféle bolondságokat.”

Az 1886-os évtől kezdődött életében az igazi virtuosos élet: egyetemista lett Königsbergben. Bár sok terület érdekelt, végül a matematika mellett döntött. Gyerekkorában

jól megalapozott képességeinek a gyümölcsét élvezhette, mert bőven kivette részét a tanulás melletti diákéletből (kevesebb tanulással is képes volt érvényesülni előzetes tudására támaszkodva). Kezdő egyetemista éveiben mai szemmel nézve is mozgalmas életet élt: a „kötelező” ivó- és vívópárbajok mindenre jók voltak, csak arra nem, hogy rendszere-sen tanuljon. Rendkívüli tehetség lehetett, mert feljegyezte, hogy ilyen körülmények között a doktori disszertációt „néhány hét alatt kitalál-tam és leírtam” 1891-ben. Munkája egy felhívásra alapozott válasz volt. A Physikalisch-Ökonomische Gesellschaft (a Fizikai-Gazdasági Társaság) díjat tűzött ki egy hőmér-sékleti megfigyelésekkel kapcsola-tos probléma megoldására. Sommerfeld és munkatársai kitalál-tak egy analízistort, ami a különböző együtthatókból a hőmérsékleti gör-békből előrejelzést tudott generálni. Sommerfeld egyedül oldotta meg „a komplex változók függvényelmé-leének alkalmazását peremérték-problémákra, különösen a diffrakciós jelenségekre”.

Doktori címének elnyerése után egyetemi pályára számított, de csak gimnáziumi oktatásra voltak kilátá-sai, amire külön fel kellett készülnie. Diákkorában a vívópárbajokból a homlokán szerzett sebhelye meg-tisztelő belépőt jelentett számára 1892 őszén a kötelező katonai szol-gálatra. Egyévnyi szolgálat után még öt évig önkéntesen részt vett a nyolchetes katonai gyakorlatokon. Izmos testalkata és szúrósan felfele kunkorodó bajusza huszárezredes-nek kijáró tiszteletet parancsolt.

(Folytatjuk)

Egy magyar közmondást idézünk a rejtvény főсораiban.	1.	GYÜRETLEN	KÉZZEL ILLET	OLLÓS ÁLLAT	A SZÉP NEM TALÁNI!	ÓGÖRÖG TÖRZS	KIFEJLÖDÉS	HADAPRÓD	NŐI NÉV (JAN. 29.)	NEW YORK (RÖV.) TILTÓ SZÓ	VASÚTI PÁLYA	GALLY EHE TŐ LESZ A GYÜMÖLCS	HORDÓ-MÉRTÉK	BESZEGI	ÜNNEPI SÜTEMÉNY
	A														S
	A PERZSÁK ÁLLAMA				IMÁDKOZZA-TOK (LATIN) SZÍNÉSZNŐ (IRÉN)					DUBLIN LAKÓJA ÁLLÍTUNK RÓLA		NÖVÉNYES UDVAR SZABÁLYOS KARIKA			
	HOGY ... VANNAK! TÍZ (ANGOL)				VADÁLLAT ZSÁKMÁNYA ELSŐRENDŰ				NŐI NÉV (DEC. 22.) ELŐTAG: MIRIGY					ÁLLÓVÍZ BAJD KIVÉD	
2.	L	KÖZEL-KELETI ÁLLAM	ISME TESZ, HELYEZ		POST SCRIP-TUM (RÖV.) NÁLA LEN-TEBBRŐL	KEZDŐDIK A SÉTA! ALÁ			RANGJELZŐ ELŐTAG UDVARIASAN SZÓLÍTÓ		SZIKLA-TÖRMELEK TANGENS (RÖV.)		TAJTÉK A TELEK HANGJAI!		
ÍRORSZÁG HONI NEVE				LEARAT HALÁSZ-ZSINOR			EMBERI ELME ERŐSEN TAPAD					A TETEJÉRE ÁTKAROLÓ			NÉVELŐ LEKVÁR
NAGY (ANGOL)					ÜRMÉRTÉK HOZZÁ-TARTOZÓ			REMEGTETŐ ZENÉLŐ DOBOZ					AZ ÖT TÓ EGYIKE NŐI NÉV (JUL. 26.)		
TIBETI TULOK				ZAMAT JEGYZETEL			NEMESFÉM OLASZ NÉVELŐ				BENTI ALAK! BENTI SZAGI		MAJDNEM IZMOS! IGEKÉPZŐ		
EURÓPA-KUPA (RÖV.) HAMIS			NŐI NÉV (MÁJ. 13.) ELINDUL			RABBÁ TEVŐ A NOSZTY FIÚ ...				CSILLAGÁ-SZATI TETŐPONT IDÓS					A BŐR VEGYJELE ZÓNA, TERÜ-LET,KÖRNYÉK
		NŐI NÉV (AUG. 31.) TOVA				BOLTI ÁRUS VAD			MADÁR-BÖRTÖN FŐNEMESI CÍM					MAGAD MAGYAR VÁROS LAKÓJA	
KÁLYHA SÚTÓJE			PARIPA KERES		KÉTESI ESZTENDÓ	RÓMAI 501 TÁRSASÁGI TÁNC			TÉLI CSAPADÉK 3,14		A TEA ÓRAJA ISMERT TÉNY		JÉGKRIS-TÁLY A FÜVÖN TEHÉNHANG		
BENEDEK ... (MESEÍRÓ) AZONBAN			SAJÁT VÉLEMÉNY FOLYADÉK			ZENÉS DRÁMA ... SAN (HEGYSÉG)					OLASZ SZERELEM ELEMI PARÁNY				
		DURVÁN PUSZTÍT FOGOLY		KÉTSÉGBE VON TASZÍT			HIVATALI MUNKAHELY NÉRUS NÉMA!					PARAN-CSOLÓ 40 RABLÓ BABÁJA			KILO (RÖV.) TESZ, HELYEZ
A BRÓM VEGYJELE		KOCKÁZTA-TOTT PÉNZ AZ ELBA MEDRE!			SZTÁLIN ELŐDJE A RÁDIUM VEGYJELE			ÜTKÖZET LÁRMÁS KEZDÉSI					FRANCIA ARANY ROMÁN EMBER		ARAT!
MAGYAR MEGYE ÉS FOLYÓ			HATVAN PERC FÉLÚTI			VAD-GALAMB RÓMAI 500				TASZIGÁL NÉVELŐ					
L.N.J.	Ö										ARCJÁTÉK				

December 24-i rejtvényeink megfejtései: Csak az lehet szabad, aki tiszteletben tartja mások érdekeit is. Sok van, mi csodálatos, de az embernél nincs semmi csodálatosabb.

Hát ezt sikerült elrontani

Bálint Zsombor

Többet hitt magáról a valóságnál az utóbbi néhány fordulóban játszott jó mérkőzés után a marosvásárhelyi városi sportklub kosárlabdacsapata, aminek eredményeként elveszítette az FC Argeş Piteşti elleni hazai mérkőzést.

Szó se róla, jó csapatról van szó, kiegyensúlyozott kerettel (lásd a pontjaik eloszlását), a marosvásárhelyinél lényegesen magasabb költségvetéssel, ám amelynek a hullámvölgyét ki lehetett volna használni. Ami azonban az 5. és 18. perc között történt, azt nem lehet elfogadható módon megmagyarázni. Mint ahogy az is komoly kérdéseket vet fel, ahogy az utolsó 46 másodpercet kezelték Diggs nem remélt egyenlítése után. Összességében: az FC Argeş megérdemelte a győzelmet, még akkor is, ha az utolsó percben sikerült egyenlíteni ellenük, és ha a játékvezetőkrol azt mondta a közvetítő televízió szakkomentárora, hogy nehezen érdemlik meg az átmenő jegyet.

Az utóbbi időben nem szokatlan módon a CSM kezdett jobban, dobott magasabb hatásfokkal, Diggs

Fotó: Nagy Tibor

ezúttal is elsüllyesztett néhány triplát, és öt perc után 11 pontos volt a hazai előny. Ezt követően azonban mintha hirtelen elfelejtettek volna kosarazni Faragó Péter tanítványai. A lassan belemelegedő vendégek kezdték nem kihagyni a dobásaikat, és az első szünetig behozták a hátrányt, a második negyedben pedig ráborították a pályát a hazaiakra. Röviden így lehet leírni, hogy mi történt ebben az időszakban: a FC Argeş játszi könnyed-

séggel, egy-két gyors passzal a marosvásárhelyi palánk alatt termett, ahol Baciú, Lewis és Thornton könnyedén kihasználták fölényüket. Eközben a marosvásárhelyi támadások lassúak, fantáziátlanok voltak, Scott, Martinić vagy Reljić addig cipelte a labdát, amíg lejárt az idő, vagy elveszítették, adtak két-három passzt a vonalon túlra, Reljić kezéből kivarázsolták a játékszert, s amire felébredtek, plusz 11-ről mínusz 17-re alakult az eredmény.

Innen próbáltak aztán visszakapaszkodni, azonban csak nagyon lassú ütemben sikerült, nem is látott igazán a haladás. Az eladott labdák számát 16-ra növelték a hazaiak, a dobások pontossága mezőnyből pedig 40% alá csökkent. Szinte rejtély, hogy miként csökkent a hátrány mínusz 9-re négy perccel, és mínusz hatra másfél perccel a vége előtt.

Jegyzőkönyv

Kosárlabda Nemzeti Liga, 15. forduló: Marosvásárhelyi CSM – FC Argeş Piteşti 92:96 (21-20, 22-35, 27-26, 22-15).

Marosvásárhely, Simon László Sportsarnok, 1300 néző. Vezette: Bogdan Podar (Kolozsvár), Costin Bogdănescu (Bukarest), Alina Dekany (Bukarest). Ellenőr: Doru Vinaşi (Kolozsvár).

Marosvásárhelyi CSM: Diggs 20 pont (4), Martinić 20 (2), Scott 14 (2), Reljić 9, Popa 7 (2), Sánta 7, Corpodean 6, Borşa 5 (1), Miković 4. Kispadon: Bodó, Major, Kiss.

FC Argeş: Joiner 16 pont (2), Thornton 15 (1), Lewis 15 (1), Şomăcescu 14 (2), Baciú 14, Đoković 9 (1), Smith 6, Coitlăuş 4, Dorneanu 3 (1), Lenard jr., Oinaru. Kispadon: Vanel.

Ekkor hirtelen felcsillant a remény, hogy a már biztosan elveszített meccs mégis visszahozható, és egy Martinić-labdalopás és hárompontos játék, illetve egy Sánta-blokk és egy Diggs-tripla után 92:92-nél a VSK 46 másodperccel a vége előtt beérte ellenfelét.

Ami ezután történt, szintén nehezen megmagyarázható. Ha valaki azt várta volna, hogy a hazai védelem felfalja a következő támadás során a vendégeket, Thornton úgy tört be üresen és szerzett két pontot, hogy senki meg sem próbálta zavarni – bár szabálytalanul, hátha kihagyja legalább az egyik dobását, aztán pedig az utolsó hazai támadást (amelyet nem előzött meg időkérés) borzalmasan sikerült elkomplikálni, Diggs erőltetett dobása kimaradt, Thornton két szabaddobása pedig lezárta a meccset.

A tabella

1. Nagyvárad	13/ 1 27
2. Voluntari	11/ 3 25
3. FC Argeş	10/ 4 24
4. Rapid	8 / 6 22
5. Craiova	9 / 3 21
6. Marosvásárhely	7 / 7 21
7. Dinamo	7 / 7 21
8. Temesvár	7 / 7 21
9. Brassó	7 / 7 21
10. Vâlcea	7 / 6 20
11. Steaua	6 / 8 20
12. Nagyszeben	5 / 9 19
13. Ploieşti	5 / 8 18
14. Zsilvásárhely	1 /13 15
15. Galac	0 /14 14

Eredményjelző

Kosárlabda Nemzeti Liga, 15. forduló: Temesvári SCM – Bukaresti Rapid 87:78, SCM U Craiova – CSM BBA Petrolul Ploieşti 95:98, Nagyszebeni CSU – Brassói Corona 91:102, Bukaresti CSA Steaua Sharks – CSO Voluntari 73:94, Marosvásárhelyi CSM – FC Argeş Piteşti 92:96, Bukaresti Dinamo – CS Vâlcea 1924 Râmnicu Vâlcea 91:98, Galaci CSM – Nagyvárad CSM CSU Raiffeisen 76:109 (korábban játszották). A Zsilvásárhelyi CSM állt.

Ezen a meccsen – ellentétben a Voluntari ellenivel – nem érdemelt győzelmet a marosvásárhelyi kosárlabdacsapat, amely az alapszakasz felénél 7/7-es mérleggel a felsőház határán található, és nyolc győzelemre van szüksége a visszavágók során, hogy esélye legyen a legjobb nyolc közé jutni. Az első esély erre szombaton mutatkozik, amikor a Bukaresti Rapid lesz a Simon László Sportsarnok vendége.

Dakar-rali: Amerikai vezetés az autósoknál, spanyol a motorosoknál

Az autósoknál a Forddal versenyző amerikai Mitch Guthrie, Kellon Walch páros nyerte a Dakar-rali keddi harmadik szakaszát, amelyen a motorosok mezőnyében a spanyol Tosha Schareina volt a leggyorsabb, ezzel az összetettben feljött harmadiknak.

A verseny honlapja szerint ezt megelőzően csak egyszer, 2010-ben, még Chilében fordult elő, hogy két egymást követő szakaszon is amerikai siker született az autósoknál: Guthrie most azután volt a legjobb, hogy hétfőn Seth Quintero nyerte az aznapi etapot.

Guthriek ráadásul ezzel a győzelemmel az összetettben is az élre álltak, az eddigi vezető Nasszer al-Attijah, Fabian Lurquin duónak ugyanis két defektje is volt a szakasz során, ezzel sok időt veszített, és az összetettben a 10. pozícióig csúszott vissza.

A motorosoknál Schareina nagyszerű teljesítményt nyújtva, több mint kétperces előnnyel diadalmaskodott a 421 kilométeres szakaszon, ugyanakkor a harmadik Daniel Sanders az összetettben továbbra is vezet, előnye egy perc fölé nőtt a keddi szakaszon, és az összesítésben is második helyen álló amerikai Ricky Brabeckel szemben.

A magyarok közül a motorosoknál a szatmárnémeti születésű Gyenes Emánuel a harmadik etapon a 39. eredményt érte el, összetettben pedig a 27.

A Classic géposztályban szereplő Gaál Roland, Eigner Mihály kedden a 63. lett, összetettben pedig az 54. A szintén Mitsubishi Pajerót hajtó Balázs Szabolcs, Tempfli László duó pedig a 81. volt a szakaszon, ami után összetettben a 65. helyről várja a folytatást.

Az autósoknál a Hamza Péter, Kalmár András kettős a 171. lett, és összetettben a 167.

A több mint 800 résztvevővel rajtolt 48. Dakar-ralin – amely a világ leghoszszabb és legnehezebbnek tartott terepraliversenye – csaknem 5000 kilométernyi gyorsasági szakasz és majdnem 8000 kilométeres össztáv vár a résztvevőkre Szaúd-Arábiában.

Az idei Dakar a hatodik, amelyet a szaúdi sivatagban bonyolítanak le, a cél Januban lesz jövő szombaton. A szerdai, 4. szakasz lapzártánk után ért véget.

Fotó: Gyenes Emánuel közösségi oldala

Eredményjelző

1. szakasz (Janbu–Janbu, 305 km):

* *autósok:* 1. Guillaume de Mévius, Mathieu Baumel (belga, francia, Mini) 3:07:49 óra, 2. Nasszer al-Attijah, Fabian Lurquin (katari, belga, Dacia) 40 másodperc hátrány, 3. Martin Prokop, Viktor Chytka (cseh, Ford) 1:27 perc h.

* *motorosok:* 1. Edgar Canet (spanyol, KTM) 3:16:11 óra, 2. Daniel Sanders (ausztrál, KTM) 1:02 perc h., 3. Ricky Brabec (amerikai, Honda) 1:32 p h., ...22. Gyenes Emánuel (romániai) 25:22 perc h.

2. szakasz (Janbu – Al Ula, 400 km):

* *autósok:* 1. Seth Quintero, Andrew Short (amerikai, Toyota) 3:57:16 óra, 2. Henk Lategan, Brett Cummings (dél-afrikai, Toyota) 1:42 perc hátrány, 3. Jazid al-Radzi, Timo Gottschalk (szaúdi, német, Toyota) 1:56 p h.

* *motorosok:* 1. Daniel Sanders (ausztrál, KTM) 4:13:37 óra, 2. Edgar Canet (spanyol, KTM) 1:35 perc h., 3. Ricky Brabec (amerikai, Honda) 1:46 p h.

3. szakasz (Al Ula - Al Ula, 421 km):

* *autósok:* 1. Mitch Guthrie, Kellon Walch (amerikai, Ford) 4:04:32 óra, 2. Martin Prokop, Viktor Chytka (cseh, Ford) 2:27 perc hátrány, 3. Guy Botterill, Oriol Mena (dél-afrikai, spanyol) 5:23 p h., ...171. Hamza Péter, Kalmár András 5:11:18 óra h.

Az összetettben: 1. Guthrie, Walch 11:27:20 óra, 2. Prokop, Chytka 26 másodperc hátrány, 3. Mattias Ekström, Emil Bergkvist (svéd, Ford) 1:08 perc h., ...167. Hamza, Kalmár 38:45:57 óra hátrány

* *motorosok:* 1. Tosha Schareina (spanyol, Honda) 4:26:39 óra, 2. Ricky Brabec (amerikai, Honda) 2:17 perc hátrány, 3. Daniel Sanders (ausztrál, KTM) 3:28 p h., ...39. Gyenes Emánuel 1:17:09 óra h. Az összetettben: 1. Sanders 12:12:31 óra, 2. Brabec 1:07 perc hátrány, 3. Schareina 1:13 p h., ...27. Gyenes 2:07:05 óra h.

Varga Barnabás megérkezett Athénba

Varga Barnabás válogatott labdarúgó vasárnap este megérkezett Görögországba az AEK Athén csapatához.

A gazzetta.gr portál több fényképet és videót készített a bajnoki címvédő Ferencvárostól távozó csatárról, amelyeken már AEK-sállal a nyakában látható az athéni nemzetközi repülőtér.

Varga átesett az ilyenkor szokásos ergometria és egyéb orvosi vizsgálatokon, majd új csapata stadionjában hivatalosan is bemutatták a szurkolóknak és a média képviselőinek.

A görög sportsajtó szerint az élvonalban listavezető AEK csaknem 5 millió eurót fizet az FTC-nek a 31 éves csatár játékjogáért, Varga három és fél évre szóló szerződést ír alá, évi másfél millió eurós fizetésért.

A 28-szoros válogatott Varga a 2022/23-as és a 2023/24-es idényben gólkirály volt az NB I-ben 26, illetve 20 találattal, a mostani szezonban pedig 18 találkozóan elért 10 góljával holtversenyben a második helyen áll. Az Európa-liga alapszakaszának eddigi hat fordulójában négyszer talált az ellenfelek kapujába. A nemzeti együttesben eddig 13 gólja van.

A 13-szoros görög bajnok AEK – amelynek kispadján a Videoton FC-t 2017 és 2019 között irányító szerb Marko Nikolic ül – 15 fordulót követően az élen áll, decemberben pedig bejutott a Konferencialiga nyolcaddöntőjébe. Az athéniaknál magyar részről megfordult már Esterházy Márton, Tőzsér Dániel és Németh Krisztián, illetve edzőként Puskás Ferenc is.

Az AEK Athén nemrégiben emlékezetes meccset játszott a CSU Craiovával a Konferencialiga alapszakaszának utolsó fordulójában: a görög együttes kétfólos hátrányban, a ráadás utáni percekben hátrányból fordítva, drámai körülmények között nyert a román csapat ellen, amely a veresége nyomán nem jutott tovább az egyenes kieséses szakaszba.

Hegyvidékre téli gumi és hólánc

Maros megyében is csúszósak az utak

Az ország több megyéjében is csapadékos időjárásra, rossz látási körülményekre figyelmeztetnek, vagyis a téli évszakra jellemző időjárási viszonyokra. A Maros megyei közlekedési rendőrség azt javasolja, hogy a közutakat használók előzetesen ellenőrizzék az útvonalukra jellemző időjárási és útviszonyokat, a járműveket pedig a téli körülményeknek megfelelően szereljék fel.

A legfontosabb, hogy ne induljanak el téli gumiabroncs nélkül. A hatályos jogszabályok szerint tilos hóval, jéggel borított közutakon olyan járművet vezetni, amely nincs felszerelve téli gumikkal. Ugyanakkor csúszásgátló láncokat kell felszerelni ott, ahol azok használata kötelező. A minimális biztonsági felszerelés és elegendő üzemanyag nélkül nem érdemes vállalni a hosszú utazásokat vagy az elszigetelt hegyvidéki területekre való kirándulást.

A hegyi túraútvonalakat választóknak azt javasolják, hogy a téli szezonnak megfelelő felszereléseket használjanak, és kövessék a hegyimentők tanácsait.

A közúti balesetek megelőzése érdekében a rendőrök a gépkocsivezetőket az alábbiakra figyelmeztetik:

- igazítsák sebességüket az útviszonyokhoz, és tartsanak nagyobb követési távolságot az előttük haladó járműtől;
- használjanak tompított fényszórókat és rossz látási viszonyok esetén ködlámpákat;
- kerüljék a hirtelen manővereket, a driftelést a csúszós utakon, és óvatosan fékezzenek, hogy elkerüljék a csúszást;
- a megfelelő látótér érdekében alaposan tisztítsák meg az ablako-

Fotó: InfoMures24

kat, a fényszórókat és a visszapiillantó tükröket.

Nagy forgalom esetén a hó vagy a jégeső, valamint az erős szél miatt ideiglenes forgalmi dugók keletkezhetnek. Ilyenkor a gépjármű vezetője maradjon nyugodt, legyen előzékeny a forgalomban, és ne zárja el az útkereszteződéseket. Ne próbálja megelőzni a járműsorokat. Ne igyon alkoholt, és ne vezessen, ha fáradtnak érzi magát. Ne beszéljen úgy a mobiltelefonon, hogy közben tartja vezetés közben.

Mikor kötelező a hólánc?

Egyes sofőrök szerint a téli gumiabroncsok szükségtelenné teszik a hóláncot, a kettő azonban különböző funkciókat lát el, és kiegészíti egymást. A hólánc a gumiabroncsok hatékonyságát növeli, ha az úttesten vastag a hóréteg, jég vagy meredek emelkedő van. A 3,5 tonnánál kisebb teherbírású járművek kerekére a hóláncot csak akkor kell felszerelni, ha erre figyelmeztető jelzés van kihegyezve, vagy az ellenőrző hatóságok figyelmeztetnek, és el kell távolítani, amint a hótól megtisztított útszakaszra ér a jármű. Ha valaki családi kirándulást tervez a hegyekbe, tegyen a csomagartóba hóláncokat, kesztyűt, zseblámpát, lapátot, mini autós kompresszort a gumiabroncsok nyomásának beállításához, szélvédőfolyadékot vagy fagyálló folyadékot, hogy minden esetleges helyzetre legyen tartalék.

Teherautók és autóbuszok esetében a követelmények szigorúak: havas, jeges úton legalább a hajtótengely két kerekére hóláncot kell felszerelni. A közlekedési rendőrség ellenőrizheti a szabályok betartását, és szankciókat szabhat ki. Ha a vezető nem tartja be ezt a rendelkezést, a forgalmi engedély visszatartásával is számolhat. A téli gumiabroncs hiányában 9–20 büntetőponttal és a forgalmi engedély bevonásával szankcionálhatnak. 2025-ben egy büntetőpont 202 lejnek felelt meg. Ezért a bírságok 1.822 és 4.050 lej között mozognak. Ha a törvényben előírt lánc hiánya miatt a járművezető balesetet okoz, akkor polgári és akár büntetőjogi kártérítési felelősséggel is tartozik, és a gépjármű-biztosító megtagadhatja a károk fedezését.

A gyalogosok is közlekedjenek felelősségteljesen

A gyalogosoknak azt tanácsolják, hogy legyenek különösen óvatosak sötétedés után és akkor, ha rosszak a látási viszonyok, kerüljék az úton való gyaloglást, és csak akkor keljenek át, ha megbizonyosodtak arról, hogy a közeledő jármű biztonságosan meg tud állni. A közúti rendőrök a megyében szolgálatban vannak, és a következő időszakban is folytatják az ellenőrzéseket a közúton közlekedők biztonsága érdekében.

Az utóbbi időben nem történt súlyos, időjárási körülmények okozta közúti baleset, de elengedhetetlen, hogy minden közlekedő továbbra is betartsa a közlekedési szabályokat, és felelősségteljesen viselkedjen, hogy elkerülhetők legyenek a nem kívánt közúti események – tájékoztatott a Maros megyei rendőrség sajtóosztálya. *(pálosy)*

Támogatás fogyatékosoknak

A 2025-ös év utolsó ülésén sürgősségi rendeletet fogadott el a kormány, amely támogató intézkedéseket vezet be a fogyatékossgal élő felnőttek intézményi ellátásból a közösségi életbe való átmenetének segítésére, tiszteletben tartva az önállósághoz és a társadalmi befogadáshoz való jogukat.

„Két új pénzügyi támogatási formát vezetünk be. Az egyik a lakhatási támogatás, amelyet havi rendszerességgel folyósítanak, és amely a közösségben való önálló életvitelhez szükséges kiadások fedezését szolgálja. A másik az átmeneti támogatás, amelyet a bentlakásos intézményekből való kikerüléskor állapítanak meg, és az alkalmazkodás megkönnyítését, valamint rendkívüli helyzetek kezelését hivatott támogatni. Ezeket rögzítettük a most elfogadott sürgősségi rendeletben. A finanszírozás módját és összegét, a kifizetések szabályait, valamint a jogszabályi feltételeket kormányhatározatban fogjuk pontosítani” – tájékoztatott Derzsi Ákos, az RMDSZ munkaügyi államtitkára.

A rendelet egy új szociális szolgáltatástípust is bevezet: a közösségben nyújtott, önálló életvitelt segítő lakhatási szolgáltatást, amely személyre szabott támogatást biztosít a fogyatékossgal élő felnőttek számára, és tiszteletben tartja azt a jogukat, hogy maguk dönthessenek lakóhelyükről és életformájukról. Az intézkedéscsomag rugalmasabb megoldásokat vezet be a települések közötti közlekedési kedvezmények terén is. A súlyos vagy fokozott fogyatékossgal élő személyek választhatnak az ingyenes közlekedés igénybevétele vagy olyan elektronikus utalvány között, amely az üzemanyag- vagy villamosenergia-költségek fedezésére használható. A támogatás éves összege súlyos fogyatékossgal esetén legfeljebb 1500 lej, fokozott fogyatékossgal esetén pedig 750 lej.

Az elfogadott intézkedések célja a fogyatékossgal élő felnőttek valós közösségi beilleszkedésének elősegítése, valamint az újbóli intézményi elhelyezés megelőzése. *(RMDSZ-közlemény)*

Írok és olvasok...

...de egy időben sokat bíbelődtem a számokkal is; pár éve minden szinten csökkent a teljesítményem: lassabban forog az a kis kerék, amelyik a többit hajtja. Na jó, elmondom még egyszer, azok kedvéért, akik nem ismernek. 1973–’90 között a hajdani Encsel Mór varrógépgyárban dolgoztam, ez a volt az ún. ipari korszakom; azután szakmát cseréltem: bibliográfusként kezdtem, majd lexikonok munkatársaként működtem, közben a könyves szakma más területeire is elkalandoztam, végül könyvkiadói szerkesztőként lettem nyugdíjas. Néhány lexikon írónak nevez, jólesik a kitüntetés, bár az igazi területem nem a szépirodalom, hanem a publicisztika. 1990 előtt csupán néhány cikkem jelent meg, mert a diktatúra levegőjét kissé nyomasztónak éreztem, ráadásul rendes szakmám volt, nem voltam rászorulva arra, hogy olyasmiket írjak, amivel nem értettem egyet. (Vesd össze: „Ha valaki becsületes író, ebben az országban csak az asztalfióknak ír” – mondotta Földes László, de nem tartotta be. Volt egy másik szakmai követelmény is: „úgy írájál, hogy írásod minden sorát minden korban vállalhasd”, de ő ezt sem tartotta be. Neki nem sikerült, nekem igen.)

Elég sokat írtam, s arra is volt

gondom, hogy az újságcikkeimet kötötté rendezzem; ugyanis az első könyvem után azt tanácsolta X. úr (maga is íróember): „könyvekben gondolkozzon, fiatalember, mert ezerkétszáz újságcikk több ugyan hat kötetnél, de az életrajzban jobban mutat a hat kötet”. Hasznos tanács, komoly életpasztalet rejtezik mögötte. 1996-ban jelent meg a *Mörfi* című könyvem, 2021-ben a *Záróra*; 25 év alatt ugyanannyi kötet. Ez már nem is ’elég’, hanem ’túl sok’. Amikor könyvet ír az ember fia, akkor – jóhiszeműen? naivan? – arra gondol, hogy fontos dolgokat közöl az emberiséggel, holott ’kevesebb is elég’. A szerző abban bízik, hogy az utókor majd válogatni fog... A papírmalom változatát általában mellőzi.

Szelektálásról jut eszembe a mesterség egyik ’fogása’, amit nem kezelhetünk titokként, mert majd’ mindenki tud róla: a húzásról beszélék. Márainál olvastam először erről a kellékről, még fűzfa koromban, s magam is használtam (amikor nem feledkeztem meg róla). Napjaink fékevesztett iramú életvitel amúgy sem kedvez a bő lére eresztett szövegeknek, szószátyár szépelgéseknek; fönnáll a veszélye annak, hogy a túl vastag könyveket az üzletek polcain hagyják az olvasók. A családi könyvespolcunk leg-

vastagabb könyve báró Eötvös József négy regénye volt, egy kötetbe rendezve, 1725 oldalon; mindig elborzadtam, amikor rápillantottam. Ámde: Wass Albert regényei ennél kb. ötször több helyet foglalnak el azoknak a polcain, akik nem sajnálták olvasással tölteni az időt. (Magam is sokat olvastam, de amióta nemcsak szórakozást és hasznos időtöltést jelent, hanem munkát is, azóta ugyancsak megválogatom, hogy mit és mennyit. Óráim javát már az írás foglalja el...) A húzásnak és a megfontolt munkának jól kialakított módszere és menete van a céh mesterei között, ám amióta az írás nem úri passzió, hanem napi robotnak számít, azóta sziszesebb a termés. Van itt egy másik tanács is: a régi rómaiak azt ajánlották: hagyjuk érni az írásművet, közben csiszolgassuk, s csak kilenc év múltán adjuk az olvasó kezébe (= *nonum prematur in annum*). Ezt a módszert csupán az használhatja, aki komoly vagyont örökölt, és nincsenek megélhetési gondjai (vagy nyugdíjas, és kicsi a rezsije, mint nekem).

Amiket leírtam, az nem parancs vagy kötelező tennivaló. Krasznahorkai mester pl. úgy dolgozik, hogy a száz oldalas kézirat felét kihúzza, de a maradékban még így is sok a kacsaringó. Rosszallásnak

helye nincs, mert ő többször is kimondta: nem szereti tömondatokba zsúfolni a mondanivalóját. A stílus hatásosnak mutatkozott, mivelhogy elérte a kitűzött célt; a tárgyi bizonyítékokat a minap vette át a svéd királytól. Meghallgattam a Stockholmban (dec. 7-én) fölolvasott ’Nobel-beszédét’, s a közönség tapsa – leszámítva a protokoll által megkövetelt kevéske százalékot – azt igazolta: minden rendben van. (Hasonló sikerről a Teremtés könyve is megemlékezik: „Isten szólt: »Legyen világosság« és lett világosság. Isten látta, hogy a világosság jó.”)

Még két apróság. (1.) A Monarchiában seregnyi kisebbség élt, s az sem volt ritka, hogy egy-egy személy (vagy család) összepakolt, és a birodalom másik sarkába költözött. Apai dédapám (Kuszálík János) 1818-ban született Sasvár községben (Nyitra vármegye), s az 1848-as szabadságharc leverését követően Aradon telepedett le. Ott alapított családot, amelyben a János és József név váltakozva szerepelt: nagyapám és unokaöcsém József, apám és bátyám János. Nekem a Péter jutott, de második keresztnévként a Józsefet is megkaptam. Nem mentem el Sasvárra, hogy a temetői fejfákon névrokonokat keressek, csak annyit tudok: az internetes ke-

resőben nem találtam hasonló nevű embert. Ezt örököltém; viselem, amíg élek. ■ (2.) Valamelyes hasonlóság fedezhető föl Krasznahorkai László felmenőivel, de ez nem ’dörgölőzés’, csupán az érdekesség kedvéért írom le (a Wikipédia alapján): „Apai ágon szlovák eredetű evangélikus családból származik. A család eredeti neve Korim volt, amelyet 1934-ben magyarosítottak Krasznahorkaira. A névváltoztatást az író nagyapja, id. Krasznahorkai György (1895–1944) kezdeményezte”, ugyanis a tótkomlósi szlovák közösség nagy része Gömör vármegyéből (Krasznahorka térségéből) települt át az alföldi faluba az elmúlt századok valamelyikében. (Mint tudjuk: K. L. Gyulán született.)

A fentiekből csupán annyit lehet leszűrni: a családjaink sorsa csöppnyi hasonlóságot mutat; mindez a véletlen műve. A családfők és a családtagok döntései szuverén módon születtek: az egyik nevet változtattott, a másik nem; K. L. elhagyta örökölt vallását, és a konfucianizmus ideológiáját választotta helyette, a mi családunk maradt a régivel. Egyebekben is különbözünk, ráadásul a szokásaink sem állandóak, de stop: mára ennyi is elég...

Kuszálík Péter

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

KIÜRESÍTÜNK lakást, házat, elhordunk ágyat, régi bútort, fölösleges dolgokat. Tel. 0747-816-052. (27394)

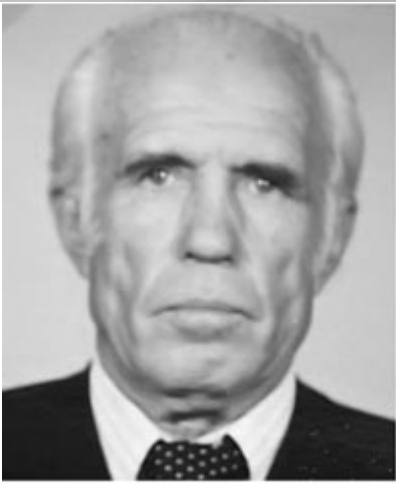
BEGYÚJTÜNK meghibásodott kazánt, ócskavasat. Tel. 0770-620-599. (27394)

FONTOS
TELEFONSZÁMOK

- Központosított ügyelet
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősség szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- Prefektúra - 0265/266-801
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907
- Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110
- Procardia Egészségügyi Központ
 - Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.: - 0265/210-087
 - Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.: - 0730-545-646
- Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Dora Optics - 0733-553-976 - 0733-553-976
- DIGI - 0365/400-401 - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
 - vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
 - koporsók, kellékek, - 0745-606-215
 - koszorúk - 0745-606-269
 - halottszállítás - 0758-047-604

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268-854-es telefonon.

MEGEMLÉKEZÉS

Id. GÁLFALVI MIHÁLY
halálának 3. évfordulóján szívünk őrzi drága emlékét.
Fia, Misi és családja. (sz.-l)

Fájó szívvel, kegyelettel
emlékeztünk január 6-án
a nagykendi születésű
SÜTŐ MIHÁLYRA
halálának 3. évfor-
dulóján.
Múlnak az évek, de
szívünkben örökké élni
fog.
Szerettei. (27385)

Ahogy múlnak az évek, az ember megtanulja elrejtetni fáj-
dalmát, de a lelke mélyén magában hordozza egy életen
át. Fájdalmunkat nem enyhítik a múltó évek, a mosoly
mögött is ott vannak a fájó könnyek.
Két kezem kulcsolom, elmondok egy imát, messze száll
sóhajom, mert oly messze vitted Őt, Istenem. Arca még
mindig itt lebeg a szemem előtt, igen, most is határozottan
látom őt. Könny szökik a szemembe, hogyha rá gondolok,
bár tudom, álmát vigyázzák az angyalok.
Az élet elmúlik, de az emlékek élnek, s amíg élünk, őrizzük
őket.
Nyugodj békében ott, ahol csak jó történhet veled, ahol
nincs égő fájdalom, csak tiszta, önzetlen szeretet.
Soha nem fogunk elfeledni, csak örökké szeretni.

Szívünk mély fájdalmával, a hiányérzet örök küzdelmével
emlékeztünk a szeretett édesapára,
LÁSZLÓ ALBERTRE
január 7-én, amikor 15 éve a kegyetlen halál elragadta
közülünk.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Emlékét őrzi bánatos lánya, Katalin, valamint szerettei.
(27387-l)

Fájó szívvel emlékeztünk január 6-án a marosvásárhelyi
id. FARCZÁDI SÁNDORRA
halálának 20. évfordulóján.
Drága, szép emléke örökké közöttünk él, jóságát és
szeretetét szívünkben őrizzük.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Felesége, Irén, fia, Jancsi és szerettei. (27382-l)

Múlhatnak a napok, telhetnek az évek, mi szívből
szeretünk, és soha nem feledünk téged.
Fájó szívvel, de szeretettel emlékeztünk január 7-én
id. GÁLL LAJOSRA
halálának 8. évfordulóján. Emlékét őrizzük, amíg élünk.
Szerettei. (27344)

ELHALÁLOZÁS

„Alszik. Üldözte őt a sors ezernyi bajjal,
és mégis élt, amíg mellette volt egy angyal.
Meghalt. Oly egyszerű a magyarázata:
mikor a nap lemegy, beáll az éjszaka.”

Mély fájdalommal és megtört szívvel tudatjuk, hogy a sze-
retett, drága jó, önfeláldozó édesanya, nagymama, testvér,
családi barát, jó szomszéd és ismerős,
FERENCZY MÁRTA
szül. Szász
életének 71. évében, türelemmel viselt betegség után,
2026. január 2-án csendesen megpihent.
Temetése január 6-án 12 órakor volt a marosvásárhelyi re-
formátus temetőben.
Emléked mindig szívünkben őrizzük, szeretünk.
A négy gyermeked és unokáid.

*

„A testvér nem múlik el, csak átköltözik a szív legszentebb
helyére.”
Mély fájdalommal búcsúzik nővére, Ildikó, sógora, Laci és
öccse, István. (27383)

„Viszontlátásra a földnek porában
Viszontlátásra az égi sugárban
Viszontlátásra a hold udvarán.”
(Reményik Sándor)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy
özv. SZÓKE BÉLÁNÉ
született SCHULLER LAURA
nyugalmazott tanítónő
életének 95. évében csendesen megpihent.
Drága halottunkat 2026. január 9-én 14 órakor helyezzük
örök nyugalomra a református temetőben, református
szertartás szerint.
Nyugalma legyen áldott, emlékét megőrizzük.
Gyászoló szerettei. (-l)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya,
nagymama, testvér,
BALLA ROZÁLIA
2026. január 4-én, 90. életévében elhunyt.
Végső nyugalomra helyeztük 2026. január 7-én 13 órakor
a magyardécsei temetőben.
A gyászoló család. (-)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesapa,
nagy tata, déd tata, testvér, sógor, rokon, szomszéd, barát,
PERES MIHÁLY
életének 81. évében, január 4-én távozott az élők közül.
Drága halottunkat 2026. január 7-én helyeztük örök nyuga-
lomra a református temetőben.
A gyászoló család. (-)

DORA KÓRHÁZ

Teljes körű ellátás az egész családnak!

Szemészet

Gasztroenterológia

Kardiológia

Fül-orr-gégészet

Érsebészet

Tüdőgyógyászat

Plasztikai sebészet

SPITAL DORA OPTICS

www.doraoptics.ro

0771 195 340

ORGANIZATOR: ASOCIATIA REMENYES ZENEKAR

FESTIVAL CREȘTIN DE ANUL NOU "NU ESTE ALT NUME"

NINCS MÁSNÉV

ÚJÉVI KERESZTÉNY ZENEFESTIVÁL 2026

SZOLGÁLNAK/SLUJESC:

KÖVESDOMBI REF. GYŰLEKEZET CSAPATA

ÉBEN **REMÉNYSÉG**

KILYÉN ILKA SZÍNMOVÉS

ICET HIRDET: BÓJTE CSABA T.

JANUÁR/IANUARIE 17
17 ÓRA

KULTÚRPALOTA
PALATUL CULTURII
MAROSVÁSÁRHELY
TÁRGU MUREȘ

A BELÉPÉS DÍJTALAN/INTRAREA ESTE LIBERĂ

PARTNEREK/PARTENERI:

SZÉKELYPÖLDŐNÖK: NÉPÚJSÁG

Marosvásárhelyi Rádió Románia

 www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM

106,8 FM

1323 AM

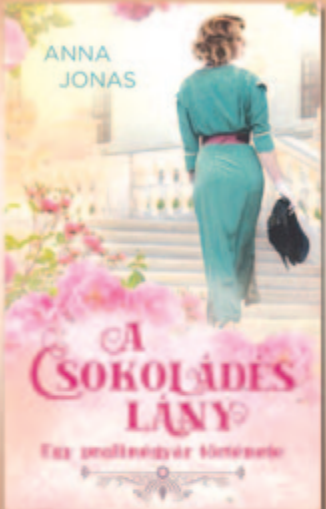

MOZAIK

ÉLŐBEN
HÉTKÖZNAPOKON
18:15-TŐL

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

ANNA JONAS
A CSOKOLÁDÉS LÁNY
Egy profánlány története

HAN KANG
NOBEL-DÍJ
GÖRÖG LECKÉK

Marosvásárhely, Győzelem tér 18. szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15. szám

CITYTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a **DIGI** hálózatban